

37๕.1๖๗1๕

น. 118๗ ๕๗

๕

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะ
ของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่มและครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

๒๓ พ.ค. ๒๕๓๖

ปริญญานิพนธ์
ของ
นารี คุหาเรื่องรอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ตุลาคม ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะ
ของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

ของ

นารี คูหาเรืองรอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2530

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพุมธานี

กลุ่มตัวอย่างเก็บผู้บริหาร 136 คน ครูวิชาการกลุ่ม 69 คน และครูประจำการ 192 คน รวมทั้งสิ้น 397 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพุมธานี ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่เน้นหัตถ์ตอบบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ $t - test$ และ $F - test$

ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย สำหรับครูวิชาการกลุ่มมีทัศนะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย เช่นเดียวกับครูประจำการที่มีทัศนะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย เมื่อพิจารณาทัศนะรวมของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่มและครูประจำการอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

2. ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านบริการการศึกษา ด้านกันคว้าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะด้านบริการการศึกษา ด้านกันคว้าวิจัยและงานสถิติ และด้านการติดตามและประเมินผลสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี

4. ครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีลักษณะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนครู
วิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีลักษณะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน
การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

5. ครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีลักษณะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ส่วนครูประจำการ
ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีลักษณะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

THE ROLES OF EDUCATIONAL SUPERVISORS IN DEVELOPMENT OF TEACHING
THE LIFE EXPERIENCE AREA AS VIEWED BY THE ELEMENTARY SCHOOL
PRINCIPALS AND SCHOOL TEACHERS UNDER THE PHATHUMTHANI
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE

AN ABSTRACT

BY

NAREE KUHARUENGRONG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1987

The purpose of this research was to study the roles of supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the principals, subject area teachers, and school teachers in the elementary schools under the Office of Elementary Education, Changwat Prathum Thani.

The sample were 136 principals, 69 subject area teachers, and 192 school teachers totalling 397, in the elementary schools under the Office of Elementary Education, Changwat Prathum Thani. The sample were chosen by a multi-stage random sampling technique. The instrument used for collecting data was the questionnaire on opinions in the roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area. The statistics used for analyzing data were the t - test and F - test.

The finding results were as follows,

- 1 The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area were at the least level of practice or no practice at all. The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the subject area teachers and the school teachers were at the least level of practice or no practice at all. In general, the principals, subject area teachers, and school teachers viewed the roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience at the least level of practice or no practice at all.

2 The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the principals, subject area teachers, and school teachers were not different,

3 The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the principals with different educational levels were not different. However, the roles of educational supervisors as viewed by the principals with different experiences were statistically different at a .05 level of significance in educational service, research and statistics, follow-up and evaluation, and human relations aspects. The principals with 11 and more years of experience had opinions in educational service, research and statistics, and follow-up and evaluation aspects at a higher level than the principals with 1 to 5 years of experience and the principals with 11 and more years of experience had opinions in the human relations aspect at a higher level than the principals with 6 to 10 years of experience,

4 The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the subject area teachers were not different. However, the roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the subject area teachers with different experiences were not different,

5 The roles of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the school teachers with different educational levels were not different. The roles

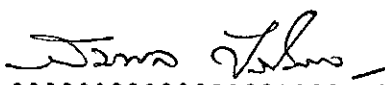
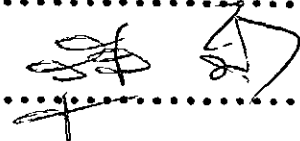
of educational supervisors in development of teaching the Life Experience Area as viewed by the school teachers with different experiences were not different, either

ประวัติของผู้วิจัย

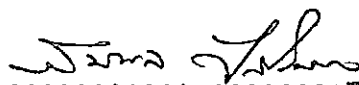
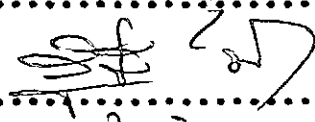
ชื่อผู้วิจัย	นารี ภูหาเรืองรอง
ภูมิลำเนา	19 หมู่ 2 ต. บ้านกลาง อ. เมือง จ. ปทุมธานี
การศึกษา	ปีการศึกษา 2515 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียน คณะราษฎร์บำรุง 3 ปทุมธานี ปีการศึกษา 2517 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ปทุมธานี ปีการศึกษา 2525 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
หน้าที่ราชการ	ปัจจุบันรับราชการที่ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสสามโคก ปทุมธานี

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

 ประธาน
 กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
 กรรมการ
 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือจากท่านอาจารย์สมพล จุลโสมบล ประธานกวนคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาमारถ กรรมการ และ อาจารย์ทวีสิทธิ์ สิทธิกร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆ เป็น อย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คณาจารย์ของโรงเรียน ประถมศึกษาทั้ง 7 อำเภอ ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ คุณอมรเทพ ภูหาเรืองรอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ได้กรุณา เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยดี

นารี ภูหาเรืองรอง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	6
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	7
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	7
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	38
3	วิธีดำเนินการ	39
	ประชากร	39
	กลุ่มตัวอย่าง	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	42
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	46
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	การวิเคราะห์ข้อมูล	51
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	53

5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	76
	ประชากร	76
	กลุ่มตัวอย่าง	77
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	77
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	77
	การวิเคราะห์ข้อมูล	78
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
	อภิปรายผล	81
	ข้อเสนอแนะ	88
	บรรณานุกรม	90
	ภาคผนวก	97

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ศึกษาจังหวัดปทุมธานี	46
2	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ของ ผู้บริหาร	53
3	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ของ ครูวิชาการกลุ่ม	54
4	แสดงคำร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ของ ครูประจำการ	55
5	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะของผู้บริหาร ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	56
6	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะของครูวิชาการกลุ่ม ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	57
7	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะของครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต	58
8	แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	59

9	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	60
10	แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการ กลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านนิเทศการสอน .	62
11	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างผู้บริหาร ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	63
12	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระหว่างครูวิชาการกลุ่ม ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	64
13	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่าง ครูประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	65
14	แสดงผลการเปรียบเทียบทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างผู้บริหาร ที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป	66
15	แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทัศนะที่มีต่อบทบาทของ ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านบริหารการศึกษา	68

- 16 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต ของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ
11 ปีขึ้นไป ด้านค่านิยม วิสัยและงานสถิติ 69
- 17 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต ของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ
11 ปีขึ้นไป ด้านการติดตามและประเมินผล 70
- 18 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต ของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ
11 ปีขึ้นไป ด้านมนุษยสัมพันธ์ 71
- 19 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างครูวิชาการ
กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป 72
- 20 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างครู
ประจำการที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป . 74

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาาระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เป็นการศึกษาที่มุ่งสอนคน พัฒาคน ให้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐาน อ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถ ตลอดจนดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้ จึงมีหลักการที่สำคัญ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2520 : 11) มุ่งจัดการศึกษาเพื่อปวงชน มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แต่ในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของท้องถิ่นด้วย

โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไม่ได้แบ่งแยกเป็นรายวิชา แต่จัดรวมเนื้อหาเข้าด้วยกัน เป็นกลุ่มประสบการณ์ และจัดการเรียนการสอนให้ผสมผสานกันระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มากที่สุด ให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง โดยให้ความสำคัญเท่า ๆ กัน ระหว่างภาคปฏิบัติและทฤษฎี เพื่อให้เด็กสามารถแก้ปัญหามากกว่าการเรียนรู้เท่านั้น มวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2525 : 341 - 343)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ประกอบด้วยภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิต และสังคม ที่กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อการดำรงอยู่และการดำรงชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างนิสัยให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม รู้จักแสดงออกด้านความงาม สร้างเสริมสุขภาพให้สมบูรณ์ และมีคุณลักษณะที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงานและความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ประกอบด้วยวิชาให้เลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งในสองวิชา คือ ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือวิชาอาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มวิชาที่ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม กล่าวถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เพื่อความดำรงอยู่ และการดำเนินชีวิตที่ดี ประสบการณ์ที่จัดในกลุ่มนี้เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของคนไทย ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทางด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ เนื่องจากโครงสร้างของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นการนำเนื้อหาของหลาย ๆ วิชา มาบูรณาการเข้าด้วยกัน เป็นการประสานเนื้อหา โดยคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของมนุษย์ การเรียนการสอนจึงมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและค้นคว้าด้วยตนเอง นับเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูผู้สอน อีกทั้งแหล่งค้นคว้าก็ยังไม่เพียงพอ จึงเกิดปัญหาสำคัญขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้หลักสูตรในโรงเรียนซึ่ง เพราพรรณ โกมลมาลย์ ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไว้ว่า

(เพราพรรณ โกมลมาลย์ 2526 : 38 - 40)

1. ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จะเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ จูงใจให้เด็กสนใจบทเรียน ครูมักใช้วิธีสอนแบบเดิมเปลี่ยนแปลงไม่ได้ตามหลักสูตร
2. โรงเรียนส่วนมากขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ ซึ่งจำเป็นมากในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพราะต้องมีไว้ให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้า

3. ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เนื่องจากความเคยชินประกอบกับขาดสื่อการเรียนการสอน

4. ครูผู้สอนยังมองหลักสูตรกลุ่มนี้เป็นวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษา อยู่ ไม่ได้ขยายความคิดให้กว้างออกไป การเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบ ก้อ มุ่งสอนเนื้อหา และเน้นด้านความจำ แทนที่จะเป็นการจัดประสบการณ์ที่กว้างขวางและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

5. ครูใช้แหล่งวิทยากรท้องถิ่นค่อนข้างน้อย การใช้วิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้แก่นักเรียนมีน้อยมาก ครูไม่เข้าใจ คิดว่าวิทยากรที่มาให้ความรู้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีน้อยมากในท้องถิ่น แต่ความเป็นจริงแล้ววิทยากรที่เชิญมาอาจเป็นบุคคลในสายอาชีพต่าง ๆ

6. เนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีมากเกินไป ผู้สร้างหลักสูตรต้องการให้นักเรียนรู่มาก ๆ เนื้อหาเรื่องใดที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ และไม่เหมาะสมที่จะจัดเข้าไปไว้ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ก็บรรจุไว้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทำให้มีเนื้อหามาก

- จากรายงานนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2527 : 221) พบปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหลายประการ คือ ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากครู ซึ่งครูไม่มีความถนัดในการสอนเนื้อหาต่าง ๆ ที่นำเอาหลาย ๆ วิชามารวมกัน ปัญหารองลงมา คือ ครูไม่ศึกษาแผนการสอน ไม่รู้จักปรับแผนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ไม่นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน และครูส่วนมากไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนขาดทักษะในการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พอสรุปได้ดังนี้ (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี 2528 :

1. คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ผลการสอบปลายปีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งใช้ข้อสอบของกรมวิชาการ ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากมีระดับผลการเรียนระดับ 1 ดังนี้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 72.26 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ร้อยละ 42.29 กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย คณิตศาสตร์) ร้อยละ 39.59

2. ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นได้ อาจเนื่องมาจากครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการนำหลักสูตรไปใช้ ขาดการติดตามของผู้บริหารอย่างใกล้ชิด

3. สำหรับกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนั้น ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ครูผู้สอนยังไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับคู่มือ และแผนการสอนของกลุ่มประสบการณ์ อย่างจริงจัง และเป็นระบบ

4. ขาดสื่อการเรียนการสอน และห้องสมุด มีส่วนน้อยเท่านั้นที่มีหนังสือให้ค้นคว้า อย่างเพียงพอ

นอกจากนี้ยังมีปัญหาจากตัวผู้เรียน และผู้ปกครองที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตรนี้และเห็นว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ไม่ให้ความร่วมมือทำให้การจัดการเรียนการสอน เป็นอุปสรรคอีกด้านหนึ่ง

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า สิ่งที่เป็นปัญหาอย่างแน่นอน สำหรับครูผู้สอนก็คือ การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ได้วางไว้ การพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการพัฒนา บุคลากรหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับ คือ พัฒนาความคิดให้ตรงกัน วิธีการดำเนินงาน วิธีการ ปฏิบัติงานและการยอมรับสภาพความเป็นจริงของสิ่งที่ต้องแก้ไข จะเห็นได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุด สำหรับการดำเนินงานดังกล่าวในระดับโรงเรียน คือ ผู้บริหารในโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และคณะครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ในลักษณะเช่นนี้ การนิเทศการศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคลากรในการปรับปรุงตนเองและงานในหน้าที่

ให้มีประสิทธิภาพ เพราะงานนิเทศการศึกษาจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังที่ กู๊ด ได้กล่าวไว้ว่า (Good. 1973 : 122) การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของผู้ทำหน้าที่ที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการคัดเลือกและปรับปรุงจุดมุ่งหมายของการศึกษาในการ เลือกและจัดสรรอุปกรณ์การสอน ช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีสอนและช่วยประเมินผลการเรียนการสอน

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้การนิเทศการศึกษารับรู้เป้าหมาย คือ ศึกษานิเทศก์จะต้องเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองว่ามี กณน้อยเพียงใด จะต้องทำอย่างไร จึงจะทำให้ครูสามารถพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนได้เต็มที่ ซึ่ง กัทช์ มังกรไชยา ได้เสนอแนะไว้ว่า (กัทช์ มังกรไชยา 2516 : 1) "ศึกษานิเทศก์จะทำงานได้บรรลุผลหรือไม่นั้น ต้องหมั่นสำรวจและวัดผลงานที่ทำไปแล้วอยู่เสมอ เพื่อสำรวจตัวเองก่อนที่จะให้ผู้อื่นวิพากษ์วิจารณ์อีกประการหนึ่ง เพื่อหาทางเพิ่มส่วนดี และลดจุดอ่อนทั้งหลายที่มีอยู่ ทำให้เกิดความมั่นใจในการทำงานในหน้าที่ให้เป็นผลดี" ศึกษานิเทศก์ต้องทำงานร่วมกับครูเป็นจำนวนมาก การทำงานจำเป็นต้องสร้างเกราะที่ระดับโรงเรียน คือ ผู้บริหารในโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และคณะครูทุกคน ศึกษานิเทศก์เป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง จึงควรที่จะเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งควรจะเป็นบทบาทหน้าที่ ที่ควรต้องการจึงจะประสบผลสำเร็จในการทำงาน ดังที่ ภิญโญ สาร กล่าวไว้ว่า (ภิญโญ สาร 2521 : 336) "ศึกษานิเทศก์จะได้รับความสำเร็จในหน้าที่ ถ้าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมกับความหวังใคร ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะในระดับโรงเรียน" ถ้าศึกษานิเทศก์ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง และตรงกับความต้องการของครู ครูวิชาการกลุ่ม และผู้บริหารก็จะทำให้งานนิเทศการศึกษาเป็นปัญหา และสร้างความไม่เข้าใจมากกว่าการไปช่วยเหลือทำให้ภาพพจน์ของบุคลากรเหล่านี้ที่มีต่อศึกษานิเทศก์เป็นไปต่าง ๆ นา ๆ ดังที่ สวัสดิ์ นิเทศวรวิทย์ ได้รวบรวมคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ (สวัสดิ์ นิเทศวรวิทย์ 2526 :

1. ศึกษานิเทศก์ไม่มั่งานทำ
2. ศึกษานิเทศก์เอาเปรียบครู สอนก็ไม่ได้สอนแถมเงินเดือนก็มาก
3. ศึกษานิเทศก์นั่งทำงานกับกองกระดาษเป็นส่วนใหญ่
4. ศึกษานิเทศก์นั้นมีแต่คน แต่ปัจจัยในการทำงานอื่น ๆ ไม่มี
5. ศึกษานิเทศก์มีโอกาสรุยกรายไปเยี่ยมโรงเรียนบ้าง แต่ก็ไม่ได้อะไรขึ้นมา

นอกจากนี้ สมาน แสงมลิ (สมาน แสงมลิ 2524 : 6 - 7) ยังกล่าวถึง การวิพากษ์วิจารณ์ศึกษานิเทศก์กันทั่วไปว่า ศึกษานิเทศก์ไม่มีประโยชน์ ไม่มั่งานทำ ไม่มีสิ่งใหม่ ๆ แนะนำครู ศึกษานิเทศก์ดีแต่แนะนำคนอื่น ตัวเองก็ทำไม่ได้

จากกล่าวข้างต้นเป็นทัศนะของบุคคลต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ศึกษานิเทศก์ ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกิดความไม่แน่ใจ ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ผู้ซึ่งรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตว่า จะพัฒนาการเรียนการสอนได้ตรงกับเป้าหมายของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ และตรงกับความต้องการของบุคลากรใน ระเบียบโรงเรียน เพื่อที่จะพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะได้ศึกษาถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการ พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เพื่อที่จะให้ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ได้เข้าใจบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาไปพิจารณาในการวางแผนและการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุง งานด้านการนิเทศการศึกษา ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

✓ จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามตัวแปรต่อไปนี้

3.1 วุฒิต่างการศึกษา

3.2 ประสบการณ์

ความสำคัญของการศึกษากันคว้า

1. เพื่อทราบถึงบทบาทของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ได้เข้าใจบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศการศึกษา และในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการให้บริการการนิเทศการศึกษา

2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา นำไปพิจารณาในการวางแผนและดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงงานนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษากันคว้า

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 227 คน ครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 115 คน และครูประจำการ จำนวน 1,923 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 136 คน ครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 69 คน และครูประจำการ จำนวน 192 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529

✓ 3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529 จำแนกตามลักษณะต่อไปนี้

3.1.1 วุฒิทางการศึกษา

3.1.2 ประสบการณ์

✓ 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529 ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ✓

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของศึกษานิเทศก์ หมายถึง การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยงานด้านต่าง ๆ 7 ด้านดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 1 - 6)

1. ด้านนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. ด้านบริการการศึกษา
5. ด้านค้นคว้า วิจัย และงานสถิติ
6. ด้านการติดตาม และประเมินผล
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์

ทักษะของผู้บริหารในโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ หมายถึง ข้อคิดเห็นของผู้บริหารในโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียน

ประณมศึกษา สังกัดสำนักงานการประณมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานการประณมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประณมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสังกัดโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครูที่รักษาการแทน รวมถึงผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่

ครูวิชาการกลุ่ม หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประณมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ปรึกษาและช่วยเหลือครูในโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียนเดียวกันในการใช้หลักสูตรประณมศึกษา พุทธศักราช 2521

ครูประจำการ หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประณมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่ดำรงตำแหน่ง ครู อาจารย์ ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แต่ไม่รวมถึงครูวิชาการกลุ่ม

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประณมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ 7 ประการ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ

ประสบการณ์ หมายถึง ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง จนถึงวันตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ประสบการณ์ตั้งแต่ 1 - 5 ปี
2. ประสบการณ์ตั้งแต่ 6 - 10 ปี
3. ประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป

วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หมายถึง กลุ่มวิชาที่บูรณาการเอาเนื้อหาวิชา
สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษาเข้าไว้ด้วยกัน โดยจัดเป็นหน่วย เป็น หน่วยสิ่งที่มีชีวิต
ชีวิตในบ้าน เป็นต้น ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดหัวข้อในการเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษากันว่าไว้ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษาและศึกษานิเทศก์
2. บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์
3. การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ และการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ความหมายของการนิเทศการศึกษาและศึกษานิเทศก์

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำนิยามของการนิเทศการศึกษาไว้สอดคล้องกันดังนี้

เบอร์ตัน และบรูคเนอร์ ให้ความหมายว่า (Burton and Bruecner.

1955 : 11) การนิเทศการศึกษา คือ บริการทางเทคนิคของผู้เชี่ยวชาญในการให้บริการเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนด้วยความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหลายท่าน เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และพัฒนาการของเด็ก ส่วน กู๊ด กล่าวว่า (Good.

1957 : 539) การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกวิถีทางของบุคคลที่ได้รับมอบหมายในการจัดการศึกษา อันที่จะทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษา แนะนำครูให้สามารถปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นเช่นเดียวกับ ไวลส์ มีความเห็นว่า (Wiles.

1957 : 10) การนิเทศการศึกษา คือ ความช่วยเหลือในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และสอดคล้องกับความเห็นของ เคอกลาส ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า (Couglass.

1967 : 6) การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามในการกระตุ้น ความร่วมมือ และการแนะแนวต่อการเจริญเติบโต สม่่าเสมอต่อครูทั้งที่เป็นส่วนบุคคลและส่วนรวมเพื่อความเข้าใจอันดีและเพื่อการปฏิบัติงานที่มีผลกว่า

สำหรับนักการศึกษาไทย เช่น สาย ภาณุรัตน์ มีความเห็นว่า (สาย ภาณุรัตน์ 2511 : 11 - 13) การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนและการสอน เช่นเดียวกับ พันธนาคินทร์ กล่าวว่า (พันธ นันนาคินทร์ 2513 : 148) การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิทยุญ สาร ดังนั้น (วิทยุญ สาร 2519 : 274) การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดในการแนะนำครู ให้รู้จักการปรับปรุงการสอนและ ประถม แสงสว่าง ให้ความหมายไว้ว่า (มหาวิทยาลัยศิลปากร 2523 : 19) การนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน หมายถึง การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนให้ดีขึ้น นอกจากนี้ ชาญชัย อาจิสมาจาร ได้ให้ความเห็นว่า (ชาญชัย อาจิสมาจาร 2525 : 5) การนิเทศการศึกษา คือ ขบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาและสภาพการเรียน การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การนิเทศ การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางวิชาการที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุ เป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนด้านความหมายของศึกษานิเทศก์ บาร์ทกี ให้ความหมายว่า (Bartky. 1953 : 35) ศึกษานิเทศก์ คือ ผู้ให้บริการแก่ครู ในด้านการเรียนการสอน และ ก็ก ให้ความหมายว่า (Good. 1957 . 574) ศึกษานิเทศก์ คือ บุคคลที่มีความรู้ ในด้าน การเรียนการสอน ซึ่งรับผิดชอบในด้านการปรับปรุง และส่งเสริมการเรียนการสอน นอกจากนี้ อบรม สนิทบาล และสมศักดิ์ ศรีมานะพันธ์ มีความเห็นว่า (อบรม สนิทบาล และสมศักดิ์ ศรีมานะพันธ์ 2521 : 2) ศึกษานิเทศก์ คือ ผู้แนะนำเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา อีระกุล ได้กล่าวว่า (วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา อีระกุล 2520 : 80) ศึกษานิเทศก์ คือ ผู้ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

จากความหมายของศึกษานิเทศก์ดังกล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า ศึกษานิเทศก์ คือ เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาที่มีหน้าที่ให้การแนะนำ ส่งเสริม และช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้ครูร่วมมือทำงานจนบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่วางไว้

บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

ปิญญู สาร ให้ความหมายบทบาทไว้ว่า (ปิญญู สาร 2519 : 304) ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ควรจะกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง บทบาทนี้จะมีควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งอยู่เสมอ ส่วน สุพัตรา สุภาพ กล่าวถึงบทบาทไว้ว่า (สุพัตรา สุภาพ 2522 : 58) บทบาท คือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ และการกำหนดบทบาทจะช่วยให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะบทบาทกำหนดความรับผิดชอบของงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติ

จากคำกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า บทบาทของศึกษานิเทศก์ หมายถึง การแสดงออกหรือพฤติกรรมที่ศึกษานิเทศก์ควรจะทำตามตำแหน่งหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้บริหาร ครูวิทยากรกลุ่มและครูประจำการ ซึ่งได้มีผู้ที่แสดงแนวความนึกเกี่ยวกับขอบข่ายหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้หลายท่าน ทั้งที่เป็นนักการศึกษาของต่างประเทศและของไทย ดังนี้

กวิน (Gwynn. 1961 : 27 - 31) ได้มีความเห็นว่าศึกษานิเทศก์ ควรมีหน้าที่ความรับผิดชอบ 3 ประการ คือ

1. รับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือครูเป็นรายบุคคล
2. รับผิดชอบในด้านการประชาสัมพันธ์และช่วยให้บริการด้านการสอนของครูให้เป็นไปอย่างได้ผลที่สุด
3. รับผิดชอบในฐานะวิทยากรของกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารการศึกษา ระดับอื่น ๆ และทำหน้าที่อบรมครูประจำการ เผยแพร่โครงการศึกษาให้แก่ครูและประชาชนทั่วไป

ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio and Mcneil. 1962 : 26) กล่าวถึงหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ 6 ประการ คือ

1. การบริหาร ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ตัดสินใจด้วยตนเองในการประสานงานของบุคลากรฝ่ายการศึกษาทุกระดับ และทุกหน่วยงาน เพื่อให้งานบริการการศึกษาบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของระบบการศึกษา
2. การวางแผน ศึกษานิเทศก์ต้องรู้จักการวางแผนปฏิบัติงานของตนเองและหมู่คณะ หรือร่วมพัฒนานโยบายและโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ
3. การนิเทศ ศึกษานิเทศก์ช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของการสอน โดยอาศัยวิธีให้คำปรึกษา หรือประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันแสวงหาความคิด
4. การพัฒนาหลักสูตร ศึกษานิเทศก์เข้าร่วมปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรโดยตรง และช่วยสร้างคู่มือประกอบการสอนต่าง ๆ ตลอดจนการช่วยเลือกแบบเรียนให้แก่โรงเรียน
5. การสาธิตการสอน ศึกษานิเทศก์สาธิตวิธีสอนต่าง ๆ ให้ครูได้เห็นวิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง หรืออาจจัดให้ผู้อื่นมาสาธิตให้ครูดูก็ได้ ทั้งนี้อาจเป็นการชี้ช่องให้ครูรู้จักใช้อุปกรณ์การสอน
6. การวิจัย ศึกษานิเทศก์ควรทำการวิจัย ค้นคว้า ทดลองเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ การสอนด้วยวิธีวิจัย อย่างมีระเบียบแบบแผน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวความคิดใหม่ ๆ และผลการวิจัยให้ครูทราบ

แฮริส (Harris. 1963 : 201 - 212) ได้เสนอหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีองค์ประกอบ เช่น ค่าโครงสร้างหลักสูตร การนำไปใช้กับบุคลากรระดับไหน โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะ เป็นต้น
2. การดำเนินการเรียนการสอน จัดดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร แปลความหมายของหลักสูตร ได้อย่างเหมาะสม

3. การเลือกสรรบุคลากร จัดให้มีคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม การดำเนินการฝึกอบรม รวมทั้งการคัดเลือกบรรจุ เลือกเฟ้น การทดสอบ การเก็บรักษา ระเบียบแต่ละบุคคล

4. การจัดการบริการความสะดวก จัดให้มีเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้เพียงพอ เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วางแผนจัดหาวัสดุและดูแลรักษา

5. การคัดเลือก การจำแนก การทดสอบ ซึ่งวัสดุและอุปกรณ์ที่จะใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

6. การฝึกอบรมครูประจำการ จัดฝึกอบรม เพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ แก่คณะครู เพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมจะช่วยให้ผู้รับทันต่อเหตุการณ์

7. การปฐมนิเทศ เป็นงานช่วยเหลือครูผู้บรรจุใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวได้ เพื่อทราบข้อมูล สถานที่ บุคคล ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ

8. งานที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักการ นโยบายในการปฏิบัติงาน ปรับขยายให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ

9. การติดต่อกับชุมชน เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีความ เข้าใจอันดีระหว่างกัน ความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับโรงเรียน

10. การประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลทางการเรียนการสอนเพื่อหาข้อบกพร่อง ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สายหยุด จำปาทอง (วิจิตร วรศุภางกูร และสุพิชญา อีระกุล 2520 :

๑๑ - ๑1 อ้างอิงมาจาก สายหยุด จำปาทอง (2508 * 13) ได้จำแนกงาน และหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ออกเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

1. เกี่ยวกับครู

1.1 ช่วยจัดปฐมนิเทศครูใหม่

1.2 ช่วยครูใหม่ในการปฏิบัติงาน

1.3 ช่วยครูตามที่ขอร้องมา

1.4 เปิดโอกาสให้ครูได้พบปะอยู่เสมอ

2. เกี่ยวกับหลักสูตร

- 2.1 ส่งเสริมให้ครูศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอนให้เข้าใจ
- 2.2 ส่งเสริมให้ครูประมวลการสอนและบันทึกการสอนร่วมกัน
- 2.3 ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตรและประมวลการสอน
- 2.4 ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้มากที่สุดในการปรับปรุงหลักสูตร

3. เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน

3.1 แนะนำให้ครูทราบถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ และจัดหาให้ได้ และใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด

- 3.2 พยายามจัดบริการเกี่ยวกับอุปกรณ์เท่าที่สามารถทำได้
- 3.3 ส่งเสริมให้ครูผลิตอุปกรณ์อย่างง่าย ๆ เท่าที่จะทำได้
- 3.4 ส่งเสริมให้ครูใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในการเรียน

การสอน

4. เกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาชีพครู

- 4.1 ส่งเสริมให้ครูสังเกตการณ์ของกันและกัน และขอวิจารณ์โรงเรียนอื่น
- 4.2 ร่วมปรึกษาคณะครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 4.3 ส่งเสริมให้ครูเข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการ
- 4.4 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ

5. เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน

- 5.1 ส่งเสริมให้ครูวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน
- 5.2 ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือบุคคลอื่น ๆ ในการปรับปรุง

โรงเรียน

6. เกี่ยวกับการทดลองค้นคว้า

- 6.1 ส่งเสริมให้ครูทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เป็น วิธีสอน
- 6.2 ส่งเสริมให้ครูค้นคว้าอยู่เสมอ
- 6.3 ส่งเสริมครูทุก ๆ ด้าน เพื่อที่ครูจะได้ทำการทดลองค้นคว้าได้สะดวก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 106) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์เพื่อเป็น
แนวทางในด้านการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ถูกต้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และกรุงเทพมหานคร
3. งานนิเทศการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เรืองกิจอำเภอ

1 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
มีหน้าที่ดังนี้

1.1 ติดตามและประเมินผลการจัดการประถมศึกษา ก่อ งานติดตามและ
นิเทศการปฏิบัติงาน ในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตาม
นโยบาย แผนงาน โครงการ ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบแบบแผน และข้อบังคับที่วางไว้
และรายงานเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

1.2 ส่งเสริม รวบรวม และเผยแพร่การวิจัย คือ งานส่งเสริม รวบรวม
เผยแพร่การวิจัย ด้านการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา
มีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 สนับสนุนให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพ
มหานคร ทำการวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.2.2 ติดตาม ดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้การดำเนินงานได้
มาตรฐานการวิจัย

1.2.3 ประสานงานการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.2.4 เผยแพร่หรือขยายผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จังหวัด
อำเภอ กิ่งอำเภอ และโรงเรียน

1.3 พัฒนาวិชาการ คือ การศึกษา ค้นคว้า เผยแพร่วิชา การ และ นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และพัฒนาการเรียนการสอนตามแนว การจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาและตามหลักสูตรประถมศึกษา

1.4 ร่วมมือและให้ข้อกิดเห็น ในการดำเนินงานการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาและประถมศึกษา

1.5 ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการ คณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติ

2. หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและกรุงเทพมหานคร
ให้หน้าที่ดังนี้

2.1 ฝ่ายนิเทศการศึกษา

2.1.1 ส่งเสริมการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดให้เป็นไป ตามมาตรฐาน

2.1.2 จัดทำเครื่องมือวัดผล พัฒนาเกี่ยวกับการประเมินผล และ ข้อทดสอบมาตรฐานของจังหวัด และจัดทำคลังข้อสอบ

2.1.3 สนับสนุนงานวิชาการแก่โรงเรียนในสังกัด

2.1.4 วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในระดับก่อน ประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ตลอดจนการส่งเสริมการทดลอง และค้นคว้าในระดับ อำเภอรอหรือกิ่งอำเภอ

2.1.5 ร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ประถมศึกษา ส่งเสริมการกีฬา ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด จริยธรรม และวัฒนธรรม

2.1.6 ปฏิบัติงานวิชาการอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

2.2 ฝ่ายแผนพัฒนา

2.2.1 จัดทำนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษา ของจังหวัดเสนอต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

- 2.2 2 จัดทำงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาในจังหวัด
- 2.2.3 ประสานงานการพัฒนาบุคลากรของจังหวัด
- 2.2.4 จัดทำข้อมูลและสถิติทางการศึกษาของจังหวัด
- 2.2 5 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุงส้วมเล็ก

โรงเรียนในสังกัด

- 2.2.6 ประสานงานโครงการพิเศษ
- 2.2.7 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
- 2.2.8 ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการการประถมศึกษา

จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร

3. งานนิเทศการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
มีหน้าที่ดังนี้

3.1 ร่วมวางแผนและดำเนินการนิเทศ แนะนำ แก้ไข ปรับปรุง และ
ติดตามผลการปฏิบัติงาน กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน ให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ
และงานโครงการสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมนักเรียนเป็นพิเศษ ในเรื่องอนามัยโรงเรียน
สุขศึกษา สำนึกการศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี กีฬา จริยธรรม วัฒนธรรม และอื่น ๆ

3.2 เป็นวิทยากร การประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ ตามความต้องการ
ของกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน

3.3 ส่งเสริมให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนนิเทศการศึกษาได้

3.4 ส่งเสริมการทดลอง ค้นคว้า เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้
นวัตกรรมทางการศึกษา

3.5 รวบรวมข้อมูล และสถิติทางการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอหรือ
กิ่งอำเภอ ให้เป็นปัจจุบัน

3.6 วางแผนพัฒนาการศึกษาของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3.7 ประสานงานวิชาการระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน จังหวัด

3.8 ร่วมมือในการวิจัย และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงเรียน

3.9 เสนอแนะการจัดตั้งงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3.10 ศึกษาเพื่อเสนอแนะการจัดตั้ง รวม หรือเลิกสับโรงเรียนภายในอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3.11 ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

3.12 ปฏิบัติงานโครงการพิเศษ

3.13 ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

จะเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ทั้ง 3 ระดับ เป็นนักวิชาการ เป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือผู้บริหารและโรงเรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไป ศึกษานิเทศก์ที่ทำงานใกล้ชิดกับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนมากที่สุด คือ ศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ เพราะงานหลักของศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ คือ งานนิเทศการศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการนิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำ และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนและติดตามผลการปฏิบัติงานที่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนให้บังเกิดผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 127) ได้กำหนดไว้ว่า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ว่าด้วยกระบวนการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม ได้แก่ ปัญหา และความต้องการของมนุษย์ในถิ่นต่าง ๆ เพื่อการดำรงอยู่ และดำรงชีวิตที่ดี ประสบการณ์ที่จัดในกลุ่มประสบการณ์นี้เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของคนไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทางด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เกษตรกรรม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การติดต่อสื่อสาร ฯลฯ ซึ่งหากจะเปรียบเทียบกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ รัชดา สุตรา และลินจง อินทร์พรรณย์ (รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์

รักษา สูตรา และลีนจง อินทรมหรรษ์ 2526 : 90) กล่าวว่า กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นการหลอมเอาเนื้อหาวิชา สุขศึกษา วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา เข้าไว้ด้วยกัน โดยจัดเป็นหน่วย เช่น หน่วยสิ่งที่มีชีวิต ชีวิตในบ้าน สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ชชาติไทย การทำมาหากิน พลังงานและสารเคมี จักรวาลและอวกาศ ประเทศเพื่อนบ้าน ประชากรศึกษา การเมืองและการปกครอง ข่าวดเหตุการณ์และวันสำคัญ และในการจัดเนื้อหา ของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สุนน อมรวิวัฒน์ (สุนน อมรวิวัฒน์ 2526 : 15 - 16) กล่าวว่า เริ่มจากเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนและขยายวงกว้างออกไปสู่ชุมชน ชาติ ประเทศเพื่อนบ้าน โลกและจักรวาล โดยมีขอบข่าย เนื้อหา ครอบคลุมเรื่องใหญ่ ๆ ดังนี้

1 ปัญหาและความต้องการของชีวิตคนไทย อันได้แก่ เรื่องของสุขภาพ อารมณ์ หังทางกายและทางใจ การป้องกันและการรักษาโรคร้ายไข้เจ็บ ปัญหาความยากจน อันได้แก่ การขาดความรู้พื้นฐานในการทำมาหากิน การใช้จ่ายและการเก็บออม รวมถึงความต้องการ อยู่ร่วมในสังคมอย่างสันติและปลอดภัย

2. การเรียนรู้เรื่องเมืองไทยให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ศาสนา การปกครอง การเมือง และสังคมไทย รวมถึงหลักการ หน้าที่ สิทธิ ความรับผิดชอบของ พลเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตยโดยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3. การปรับตัวของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน สิ่งแวดล้อมที่เป็น ธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ กิน น้ำ ลม แสง ดวงอาทิตย์ ดวงดาว ป่าไม้ ภูเขา หิน แร่ เป็นต้น และสิ่งแวดล้อมที่เป็นเทคโนโลยี เช่น เครื่องผ่อนแรง สารเคมี ภาชนะและ เครื่องมือในการสื่อสารคมนาคม เน้นการจัดความขัดแย้ง การสงวนรักษา และการใช้ ประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

4. กระบวนการแก้ปัญหาของชีวิตและสังคม ซึ่งหมายถึง ความรู้ ทักษะและ แนวปฏิบัติที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงและดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

จุดประสงค์ของหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด 2526 . 84 - 87) ได้กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไว้ดังนี้

1. ให้ความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนได้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทางร่างกายและจิตใจ ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกาย การปฏิบัติตนให้มีสุขภาพอนามัย ทั้งทางร่างกายและจิตใจ รู้จักบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ รวมถึงการป้องกันโรคต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวและชุมชน สามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

2. ให้ความรู้พื้นฐานและความสามารถที่จะดำรงชีวิตได้

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางเศรษฐกิจในครอบครัว เช่น การไถ่และการเก็บรักษาอาหาร เครื่องใช้ สามารถทำงานประกอบอาชีพ มีความรู้ในการผลิต การใช้จ่าย การซ่อมแซม เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ เป็นต้น

3. ให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลง นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนปรับตัวให้เข้ากับภาวะเปลี่ยนแปลงในสังคมและชีวิตรประจำวันได้ รู้จักนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้อย่างถูกต้อง เพื่อให้ชีวิตเกิดความสงบสุข รู้จักบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม

4. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นทางธรรมชาติ เทคโนโลยี และทางสังคม

จุดประสงค์ข้อนี้ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสิ่งแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ งานประดิษฐ์ และความก้าวหน้าใหม่ ๆ รวมทั้งสังคมที่อยู่ล้อมรอบบุคคลนั้นด้วย

5. ให้ความเข้าใจ เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามขอบข่ายแห่งสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

6. ให้เข้าใจหลักการของการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยให้ตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามขอบข่ายแห่งสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย และปฏิบัติตามหลักการของประชาธิปไตยได้อย่างถูกต้อง

7. ให้ภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นเอกราชของชาติ

จุดประสงค์ข้อนี้ มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความเป็นมาของชาติไทย อันเป็นชาติที่มีเอกราชและวัฒนธรรมของตนเองมาช้านาน รวมทั้งให้เกิดความสามัคคี เกิดความภาคภูมิใจและรักในความเป็นเอกราชของชาติ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของตนเองและชุมชน การเรียนการสอนจึงเน้นหนักในด้านการปฏิบัติ ไม่ไปให้เกิดความจำแก่อย่างเดียว การจดจำนั้นควรจะได้จากการที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงแล้ว สรุปเนื้อหาการที่จะสอนให้บรรลุจุดประสงค์นั้น ควรยึดหลักการสอนดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 35 - 36)

1. เน้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงตามสภาพของชีวิตในชุมชน

2 เน้นความสำคัญของกระบวนการทำงาน ผู้สอนต้องติดตามดูขั้นตอนการทำงานของผู้เรียนด้วย แทนที่จะดูเฉพาะผลงาน เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดค้นหาวิธีทำงานที่ดีขึ้น กระบวนการทำงาน หมายถึง กระบวนการทำงานรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3. เน้นจริยธรรมควบคู่กับการจัดกิจกรรมทุกครั้ง

4. เน้นการแก้ปัญหของผู้เรียนและชุมชน

วิธีสอนที่เหมาะสมแก่การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ วิธีต่อไปนี้

(สมบัติ มหารักษ์ 2523 : 31 - 36)

1. วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนแบบนี้มีรากฐานมาจากแนวความคิดที่ว่า มนุษย์ต้องเผชิญปัญหาอยู่ตลอดเวลา และปัญหาเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้คนได้คิดหาวิธีแก้ปัญหา วิธีสอนแบบแก้ปัญหาจึงเป็นวิธีสอนที่ใช้ได้ดีมากวิธีหนึ่ง เพราะผู้เรียนจะได้ฝึกและมีทักษะในการแก้ปัญหา จอห์น กิวอี้ เป็นผู้คิดค้นวิธีสอนแบบแก้ปัญหานี้ขึ้น

2. วิธีสอนแบบโครงการ เป็นวิธีสอนที่คล้ายคลึงกับวิธีสอนแบบแก้ปัญหา แต่วิธีสอนแบบแก้ปัญหาไม่ได้ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เป็นแต่ค้นคว้าหาคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่วิธีสอนแบบโครงการนี้มุ่งให้ผู้เรียนคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหา และดำเนินการแก้ปัญหานี้ด้วยการปฏิบัติจริง

3. วิธีสอนแบบหน่วย หมายถึง การสอนที่จัดรวมความรู้หลาย ๆ วิชาให้สัมพันธ์กัน โดยยึดเอาเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งเป็นหลัก การสอนแบบหน่วยจะมีลักษณะเป็นการแก้ปัญหา เน้นให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ และได้ทำงานร่วมกัน เพื่อเกิดทักษะทางสังคมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน การสอนแบบหน่วยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเลือกและจัดสร้างหน่วย ขั้นจัดเตรียมการใช้หน่วย และขั้นการใช้หน่วยหรือขั้นดำเนินการสอน

4. วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน คือ วิธีการใด่ถามหรือตั้งคำถาม เพื่อให้ผู้ให้คำตอบตรงตามต้องการ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ตามกระบวนการของวิธีวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสร้างสิ่งก่ป กระบวนการสร้างทฤษฎี กระบวนการทดสอบและพิสูจน์ทฤษฎี และกระบวนการสร้างสรรค์

5. วิธีสอนแบบอภิปราย เป็นวิธีสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน โดยมอบหมายให้ผู้เรียนได้ไปค้นคว้าหาความรู้ในหัวข้อที่กำหนด วาจะโดยวิธีกันจากหนังสือหรือสื่ออย่างอื่น หรือจากวิทยากร แล้วนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยครูจะเป็นผู้แสดงบทบาทน้อยที่สุด

6. วิธีสอนแบบบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ครูใช้อยู่ทั่วไป โดยผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดให้แกผู้เรียน โดยอาศัยคำพูด ข้อดีของวิธีสอนแบบนี้คือ ประหยัดเวลา และถ้าหากครูมีความสามารถก็จะทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนได้ดี

7. วิธีสอนแบบใช้ตำรา เป็นวิธีที่ใช้ตำราหรือหนังสือเรียนเป็นสื่อสำคัญ โดยให้นักเรียนศึกษาจากการอ่าน โดยอาจจะอ่านออกเสียงให้เพื่อนฟังหรืออ่านในใจตามลำพัง เสร็จแล้วมีการอธิบายหรืออภิปรายเพิ่มเติม แล้วให้ทำแบบฝึกหัด ข้อดีของวิธีสอนวิธีนี้ คือ เกิดได้ฝึกทักษะในการอ่าน และเป็นการฝึกให้เด็กได้รู้จักค้นคว้า

8. วิธีสอนแบบอนุমান เป็นวิธีสอนที่ยึดหลักให้นักเรียนได้เรียนรู้กฎหรือหลักความจริงโดยทั่วไปเสียก่อน แล้วจึงค้นคว้าส่วนปลาย่อยเกี่ยวกับหลักหรือกฎนั้นอย่างละเอียด ภายหลัง หรืออีกนัยหนึ่ง การสอนแบบอนุมาน เป็นวิธีสอนจากทั่วไปหาตัวอย่าง หรือนำกฎมาอธิบายข้อปลีกย่อยโดยแยกแยะให้เข้าใจละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น

9. การสอนแบบอุปมาน เป็นวิธีสอนที่ตรงกันข้ามกับวิธีสอนแบบอนุมาน โดยจะสอนให้นักเรียนเรียนรู้จากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม หรือสอนจากการให้ตัวอย่างหลาย ๆ ตัวอย่าง แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักทั่วไป การสอนแบบอุปมานนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีค้นคว้า นั่นเอง

ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้สอนไม่สามารถสอนและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ตลอดเวลาและทุกเรื่อง ผู้เรียนจำเป็นต้องนำเกร็ดที่มีที่ได้จากการเรียนไปแสวงหาความรู้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้เรียนต้องรู้จักวิธีเรียนและวิธีแก้ไขด้วยตนเอง การแก้ไขในสิ่งต่าง ๆ หรือการแสวงหาความรู้ ย่อมต้องอาศัยทักษะในเรื่องต่าง ๆ ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ผู้สอนควรสอนและฝึกให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่อไปนี้ (วารี ธีระจิตร 2526 : 221 - 234)

1. ทักษะทางสังคม หมายถึง การรู้จักอยู่ร่วมกันและทำงานด้วยการเรียนรู้ การให้และการรับ รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความสำคัญต่อสังคม เป็นต้น
2. ทักษะการใช้คำศัพท์ที่สำคัญ เพื่อสามารถใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง
3. ทักษะการแสวงหาความรู้ อันประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล การเขียนรายงาน การรายงานหรือพูดในที่ประชุม การใช้แหล่งอ้างอิงและการสรุปความ
4. ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย การวางแผนงาน การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองต่อส่วนรวม เป็นต้น
5. ทักษะการตั้งคำถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือข้อมูลที่ต้องการ

กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2526 : 2 - 4)

1. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เป็นกิจกรรมทบทวนความรู้เดิม เข้าใจความสนใจสู่การเรียนรู้บทเรียนใหม่
2. กิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมที่จัดไว้เพื่อสนองจุดประสงค์ของแผนการสอนแต่ละแผน ครูอาจเลือกจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลอง การศึกษานอกสถานที่ การสังเกต การพูด การรวบรวม การเล่น การร้องเพลง การทดลอง การสัมภาษณ์ การฟัง การเขียน การอ่าน การอภิปราย การแสดงละคร เป็นต้น
3. กิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ เป็นการสรุปบทเรียนและฝึกฝนเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์แก่ผู้เรียน ทั้งนี้รวมถึงกิจกรรมกลุ่มประสบการณ์ที่นำมาบูรณาการไว้ด้วย กิจกรรมประเภทนี้มักเป็นกิจกรรมประเภทผลิตหัตถกรรม เช่น การวาดภาพ การระบายสี การวาดภาพด้วยนิ้วมือ การปั้นกระต่ายหรือดิน การตัดกระดาษหรือผ้า การจักสานละคร การร้องเพลง เป็นต้น

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ รัชดา สุตรา และลินจง อินทร์มหาระย

(รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ รัชดา สุตรา และลินจง อินทร์มหาระย 2526 : 90 - 91)
กล่าวว่า หากพิจารณาตามเนื้อหาของหน่วยต่าง ๆ ที่กำหนดในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแล้ว ผู้สอนน่าจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลายลักษณะ เช่น

1. การอภิปราย
2. การค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา
3. การเชิญวิทยากร
4. การสัมภาษณ์โดยนักเรียน
5. การเล่านิทานหรือเล่าเหตุการณ์
6. การศึกษานอกสถานที่
7. การสังเกตจากของจริง เหตุการณ์ ปรากฏการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
8. การทดลองและการสาธิตการทดลอง

9. การแสดงบทบาทสมมติ
10. การใช้แผนที่
11. การใช้ข่าวประจำวัน
12. การจัดป้ายนิเทศ
13. การจกนิทรรศการ
14. การจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์จริง
15. การสะสมรูปภาพ ข่าว ใบไม้ เมล็ดพืช แสตมป์ แอลง
16. การใช้วัตถุธรรมต่าง ๆ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป กระบวน

การกลุ่ม ชุดการสอน เป็นต้น

17. การใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ภาพโปรงแสง ภาพเลือน ภาพยนตร์ เครื่องบันทึกเสียง เป็นต้น

ในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูผู้สอนต้องฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือทักษะที่สำคัญหลายประการ ทักษะที่จำเป็นในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ได้แก่ ทักษะทางสังคม ทักษะการใช้คำศัพท์ที่สำคัญ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการตั้งคำถาม เป็นต้น

ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ตามปกติ การจัดการประถมศึกษาที่มีปัญหาในตัวเองอยู่แล้ว ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ครอบคลุมถึงปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้วย ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 มีดังนี้

สุนน อมรวิวัฒน์ (สุนน อมรวิวัฒน์ 2521 : 8 - 16) กล่าวว่า การดำเนินการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

1. การอบรมครูเพื่อสอนตามหลักสูตรใหม่และการแจกจ่ายเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึง แม้กระทรวงศึกษาธิการได้วางแผนการอบรมแบบต่อเนื่อง แต่ก็ปรากฏว่าไม่สามารถอบรมได้ทั่วถึง ส่วนเอกสารประกอบหลักสูตรที่จำเป็นยิ่งสำหรับครูก็ยังแจกจ่ายไม่ทั่วถึง

2. ครูใหญ่ขาดความเข้าใจและความตั้งใจจริงต่อการใช้หลักสูตรใหม่ ทั้งนี้เพราะครูใหญ่จำนวนมากไม่ได้รับการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่

3. ขาดแคลนหนังสือเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษามีในชนบทห่างไกลจำนวนมากไม่ได้รับแจกหนังสือ หาซื้อก็ไม่มีจำหน่าย ครูอาศัยเนื้อหากิจกรรมเสนอแนะ

4. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนและแหล่งบริการทางสื่อการสอน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสอนที่จะมุ่งให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

5. ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการสอน แม้จะมีคู่มือ มีแผนการสอนแล้ว ครูก็ยังดำเนินการสอนและจัดสภาพการเรียนการสอนแบบบรรยายเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม

6. ขาดการนิเทศและการควบคุมมาตรฐานการศึกษา การเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการประถมศึกษา อาจมีปัญหาการบริหาร ทำให้การนิเทศการศึกษาไม่ได้ผล ครูไม่เข้าใจการวัดและประเมินผล ทำให้มาตรฐานการศึกษาแต่ละท้องถิ่น แต่ละโรงเรียนไม่เท่าเทียมกัน

กิสร์น พรหมมา (กิสร์น พรหมมา 2522 : 8 - 11) ได้กล่าวถึงปัญหาของการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ว่าเนื่องมาจากสาเหตุ 6 ประการ คือ

1. ครูผู้สอนปรับตัวไม่ทัน
2. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ
3. การจัดการอบรมผู้บริหารและผู้สอนทำได้ไม่ทั่วถึง
4. ไม่มีการเตรียมครูเพื่อสอนในบางกลุ่มประสบการณ์ เช่น แลศึกษา ผลิตศึกษา

เป็นต้น

5. การจัดทำและการแจกจ่ายเอกสารหลักสูตร เป็นไปด้วยความล่าช้า

6. การประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เร็วเกินไป ขาดการเตรียมพร้อม

อมร สุขสบาย (อมร สุขสบาย 2525 : 50 - 54) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับจุดล้มเหลวของการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ว่าเนื่องมาจากสาเหตุต่อไปนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากครู อันได้แก่ ครูผู้สอนยังไม่พร้อม ไม่เข้าใจหลักสูตรก็หาไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผล
2. ปัญหาด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนส่วนมากมีอาคารเรียน อาคารประกอบไม่เพียงพอ

ม.ร.ว. สมพร สุกัญญ์ (ม.ร.ว. สมพร สุกัญญ์ 2525 : 196 - 205) กล่าวว่า ปัญหาการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มี 5 ด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านผู้บริหารในโรงเรียน มีลักษณะปัญหาดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหารไม่เข้าใจหลักสูตร
 - 1.2 ผู้บริหารไม่มีความรู้ความชำนาญด้านวิธีสอน ไม่สามารถนิเทศได้
 - 1.3 ผู้บริหารมีลักษณะเฉื่อยชา ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
 - 1.4 ผู้บริหารไม่มีเวลาและไม่สนใจที่จะกระตุ้นครูผู้สอน
2. ปัญหาด้านตัวครูผู้สอน
 - 2.1 ครูไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ เพราะมีเวลาในการอบรมน้อย
 - 2.2 ครูเคยชินกับวิธีสอนแบบเก่า ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 - 2.3 ครูบางคนไม่กระตือรือร้นในหลักสูตรใหม่ ไม่กระตือรือร้นที่จะสอน
 - 2.4 ขาดการนิเทศจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้จริง ๆ
 - 2.5 การเปลี่ยนแปลงใช้หลักสูตรใหม่เร็วเกินไป ครูปรับตัวไม่ทัน
 - 2.6 ครูส่วนหนึ่งรับผิดชอบงานมาก ไม่มีเวลาเตรียมการสอน ทำอุปกรณ์

2.7. ครูยังให้ความสำคัญแก่กลุ่มทักษะ คือ กลิตศาสตร์ มากกว่ากลุ่มอื่น เพราะถือว่าเป็นวิชาสำคัญ นำไปใช้ในการสอบเข้าเรียนต่อ

3. ปัญหาด้านอุปกรณ์การสอน ลักษณะของปัญหา คือ โรงเรียนยังขาดแบบเรียน และอุปกรณ์ ครูขาดความรู้ในการทำและใช้อุปกรณ์

4. ปัญหาด้านตัวเด็ก เด็กส่วนหนึ่งยังไม่กล้าแสดงออก มีวุฒิภาวะต่ำ เด็กส่วนหนึ่ง ยังมีปัญหาด้านสุขภาพ มีโรคภัยไข้เจ็บและยากจน

5. ปัญหาด้านผู้ปกครอง ผู้ปกครองเด็กจำนวนหนึ่งยังไม่เข้าใจหลักสูตร ยังต้องการให้เด็กเรียนเก่งเฉพาะในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รวมทั้งปัญหาผู้ปกครองเด็กยากจน ไม่อาจจัดหาสื่อการเรียนให้เด็กได้เท่าที่จำเป็น

6. ปัญหาด้านการประเมินผล

6.1. ครูส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจเรื่องการประเมินผลดีพอ คิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก เสียเวลา

6.2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมุ่งให้เด็กพัฒนาในทุกด้าน การประเมินทำได้ยาก เพราะการประเมินผลต้องใช้วิธีประเมินหลายวิธี ทั้งสังเกต ตรวจผลงานและทดสอบโดยใช้แบบทดสอบ ครูส่วนมากมักเฉพาะการสอนโดยใช้ข้อสอบ

6.3. ใ้หมายท้องที่ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะกลุ่มทักษะ มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบของครูผู้สอน ครูไม่สนใจกลุ่มประสบการณ์อื่น เพราะผู้บริหารโรงเรียนไม่เข้าใจ

วารี ธีระจิตร (วารี ธีระจิตร 2526 : 237 - 239) ได้กล่าวถึงปัญหา การสวนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปว่ามีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูและนักเรียน มีใน 2 ลักษณะ คือ

1.1. ผู้สอนไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการสอนว่าสอนแล้วผู้เรียนจะได้รับความรู้อะไร นำไปใช้ทำอะไร และบางครั้งต้องการให้ผู้เรียนรู้มาก ๆ ผลก่อนนักเรียนรู้เพื่อจำ แต่เพียงอย่างเดียว ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

1.2. ครูไม่เข้าใจการตั้งความมุ่งหมายเชิงมโนธรรม

2. ปัญหาเกี่ยวกับเจตคติของผู้บริหาร ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผู้บริหาร ไม่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ให้เกิดกติกากับปัญหาและวิธีการสอนหรือวิธีการสอนอื่น ๆ บางวิธี

2.2 ครูขาดความสนใจในการค้นคว้าหาความรู้ และนักเรียนเห็นว่าวิธีสอนเป็นเท่าน่าเบื่อหน่าย

3. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดปัญหาการสอน สิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการสอน เช่น การสอนเรื่องกิล 5 โดยเฉพาะการละเว้นการคุมสุรา การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์

4. ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาที่กำหนดให้สอน เนื้อหาบางเรื่อง ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้สอนได้ยาก โดยเฉพาะระบบการปกครอง เนื้อหาในแบบเรียนล้าสมัย เนื้อหา ด้านนามธรรมสอนก่อนข้างยาก

5. ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนของครู ครูไม่ใช้สื่อการสอนหรือไม่เป็น ครูขาดความสนใจและความกระตือรือร้นในการปรับปรุงการสอนโดยวิธีอ่านตำราให้นักเรียนจด

จากปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจ และขาดทักษะในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ทำให้เกิดปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

2. ครูยังขาดการยอมรับ และยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมด้านการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่

3. ครูประถมศึกษาต้องสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานธุรการในชั้นและในโรงเรียน รวมทั้งการประเมินผลและบันทึกการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นภาระที่หนักสำหรับครูมากเกินไป

นอกจากนี้แล้ว ตัวผู้เรียนเองก็เป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เช่น ความยากจน ความเจ็บป่วย ฯลฯ ขณะเดียวกันปัญหาการผลิตและใช้สื่อการเรียน ก็ไม่น้อยไปกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ครูจำนวนหนึ่งยังมิถือการเรียนไม่เพียงพอ รวมทั้งขาดความรู้และทักษะในการใช้สื่อด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

งานวิจัยต่างประเทศ

คาร์ลตัน (Carlton. 1971 : 4406 - A) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นอยู่จริง ๆ ตามอุดมคติของครูและครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐหลอริกา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทที่เป็นจริง ได้แก่ ช่วยเหลือการพัฒนาโครงการสอน ช่วยเหลืองานด้านบริหาร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ให้ความร่วมมือในการประชุม อบรมครู และช่วยเหลือในการคัดเลือกแบบเรียน สำหรับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในอุดมคตินั้นเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่อไปนี้คือ การวางแผน และเตรียมการเยี่ยมโรงเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครู ช่วยเหลือครูในการจัดหา คัดเลือก และการใช้อุปกรณ์การสอนร่วมกับครูใหญ่ ในการจัดทำโครงการสอน

ในไม่ช้าเช่นกันนี้ การ์แมน (Carman. 1971 : 4406 - A) ได้วิเคราะห์บทบาทของศึกษานิเทศก์ทั่วไปตั้งแต่ปี 1955 - 1965 จากรายงานปรากฏว่า ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ทั่วไป คือ ร่วมมือในการประชุม อบรมครู และการจัดประชุมกลุ่มย่อย ปรับปรุงและส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียน และให้ความช่วยเหลือโดยรับปรึกษาหารือและให้บริการทางการสอน

ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2523 : 13 อ้างอิงมาจาก Sweiter 1985 : 176) ได้อ้างถึงการศึกษาของ ชไวเตอร์ ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ โดยสำรวจความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สมาชิกสภาการศึกษา ครูใหญ่ และครูจากโรงเรียนต่าง ๆ 17 เมือง เกี่ยวกับบทบาทที่ควรปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มศึกษานิเทศก์มีความเห็นตรงกันว่า บทบาทของตนควรปฏิบัติอย่างไร แต่กลุ่มอื่นมีความเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ สถานการณ์เช่นนี้เป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน เพราะศึกษานิเทศก์ไม่ได้รับความร่วมมือจากคนกลุ่มใหญ่

งานวิจัยในประเทศ

- ธีรเทพ ทองสถิตย์ (ธีรเทพ ทองสถิตย์ 2515 : 173 - 180) ได้สำรวจความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในเขตอำเภอเมืองทั้ง 8 จังหวัด ในภาคการศึกษา 7 จังหวัดละ 30 คน เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ดังนี้
1. ศึกษานิเทศก์ควรมีอายุระหว่าง 30 - 50 ปี มีวุฒิทางการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรี มีประสบการณ์การสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และควรนิเทศได้ไม่ต่ำกว่า 3 วิชา
 2. ด้านการปฏิบัติงานจริง ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์ตรวจเยี่ยมโรงเรียนน้อยมาก ไม่สนองความต้องการของครู
 3. สิ่งที่ครูคาดหวังให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ ได้แก่ การให้คำแนะนำบ่อย ๆ และเป็นกันเองกับครู
 4. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนได้เพียงเล็กน้อย และช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้ระดับปานกลาง
 5. ผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ด้วยการแนะนำเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปรากฏว่า ครูต้องการมาก แต่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อย ด้านการมอบสัมพันธบัตรศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการของครู แต่การสังเกตเป็นกันเอง ก้าวถอยในเรื่องของผู้อื่นยังมีอยู่ จึงครูไม่ต้องการ ด้านการผลิตและการประมวลการสอนคู่มือครู ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้ตรงตามความต้องการของครู แต่การผลิตเอกสารทางวิชาการ การแพร่ข่าวสาร การจัดประชุมวิชาการและการบรรยายทางวิชาการมีน้อยไม่ตรงความต้องการของครู
 6. ผู้วิจัยพบว่า ทักษะที่ทั่วไปของครูต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์มิได้เป็นไปในทางที่ดี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาทางแก้ไขต่อไป

โสภณ รอดทอง (โสภณ รอดทอง 2521 : 108 - 110) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ผลการศึกษาค้นพบว่า ปัญหาซึ่งศึกษานิเทศก์ประสบในการปฏิบัติงานมาก ได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการประชุม อบรมสัมมนาครู ขาดแรงจูงใจ ขาดงบประมาณในการจัดทำคู่มือครู เอกสารทางวิชาการ และอุปกรณ์การสอน ขาดแคลน

งบประมาณในการดำเนินการด้านการพัฒนาหลักสูตร ไม่ได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอ ในการออกนิเทศครูไม่นำผลจากการประเมินผลงานด้านวิชาการไปปรับปรุงการทำงานของ ตน บางครั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายทำให้งานในโครงการของศึกษานิเทศก์เสียหาย และขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานด้านการศึกษา ทดลองกันกว่า

พรทิพย์ ไวยโกศา (พรทิพย์ ไวยโกศา 2524 : 42 - 44) ได้ศึกษา บทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครู และผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 140 คน และ 101 คน ตามลำดับ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการศึกษา พบว่า

1. ครูประจำการที่มีประสบการณ์น้อย และประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนะต่อบทบาท ที่คาดหวัง เฉพาะงานด้านวิเคราะห์หลักสูตรสูงกว่ากลุ่มครูประจำการที่มีประสบการณ์มาก ครูประจำการที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง เฉพาะงานด้านวิเคราะห์ หลักสูตร งานบริหารการศึกษา งานติดตามและประเมินผลสูงกว่าครูประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี ส่วนบทบาทที่เป็นจริงนั้น ครูประจำการมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง เฉพาะงานด้าน วิเคราะห์หลักสูตรสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก ผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนะ ต่อบทบาทที่เป็นจริง เฉพาะงานด้านงานนิเทศการศึกษา งานวิเคราะห์หลักสูตร และงานพัฒนา การเรียนการสอนสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

3. ครูมีทัศนะต่อบทบาทที่เป็นจริง เฉพาะงานด้านนิเทศการศึกษาสูงกว่าผู้บริหาร ครูมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวัง เฉพาะงานด้านนิเทศการศึกษาและงานวิเคราะห์หลักสูตรสูง กว่าผู้บริหาร

2. เกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ได้ศึกษางานวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

1. การเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521
2. ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

งานวิจัยที่ศึกษา มีดังนี้

จากการรายงานสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรของกลุ่มประเทศในอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย ประเทศอินโดนีเซีย อิหร่าน กรีซ และปากีสถาน ณ ประเทศปากีสถาน ระหว่างวันที่ 1 - 10 พฤศจิกายน 2518 ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้หลักสูตร และปัญหาการเรียนการสอน ในโรงเรียน ดังนี้ (UNESCO. 1976 : 28 - 34)

1. ปัญหาการขาดครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซึ่งแยกเป็น 3 ลักษณะ คือ
 - 1.1 การขาดครูทุกท้องที่ในบางประเทศ
 - 1.2 การขาดครูในบางท้องที่ เช่น ชนบทหรือท้องที่ห่างไกล
 - 1.3 การขาดครูที่มีความสามารถเฉพาะวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
2. ปัญหาที่เราไม่ยอมรับและไม่เปลี่ยนแปลงบทบาทการสอนของครูตามแนว

หลักสูตรใหม่

3. ปัญหาทางด้านการจัดอบรมครู แยกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้
 - 3.1 ระยะเวลาในการจัดการอบรมสั้น จัดอบรมในระยะเปิดภาคเรียน

เสียเวลาในการสอนเด็ก

3.2 จัดการอบรมแบบถ่ายทอด ผู้เข้ารับการอบรมไม่ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องหลักสูตรที่ขอ

4. ศูนย์นิเทศหลักสูตร ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน

รายงานการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของกลุ่มประเทศในอาเซียน ซึ่งได้แก่ ประเทศอาฟกานิสถาน บังกลาเทศ อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และกรีซ ณ ประเทศเกาหลี ระหว่างวันที่ 1 - 30 ตุลาคม 2519 ได้กล่าวถึงปัญหาการใช้หลักสูตร ดังนี้ (UNESCO. 1978 : 66)

1. ขาดการประสานงานอย่างดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

2. ผู้บริหารส่วนหนึ่ง ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
ขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตร

3. การอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาด้านเวลาและงบประมาณ

4. ประเทศต่าง ๆ ประสบปัญหาขาดแคลนเอกสารหลักสูตรและตำราเรียน

5. ในบางประเทศประสบปัญหาเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาหลักสูตร ในการนำหลักสูตรไปใช้

อุษา ชำประยูร (อุษา ชำประยูร 2524 : 125 - 126) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของครูชั้นประถมศึกษาที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษสรุปได้ว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เฉพาะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนี้

1. ด้านจุดประสงค์ ครูมีความคิดเห็นว่าจุดประสงค์ส่วนมากสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความชัดเจนพอสมควร จุดประสงค์ส่วนมากเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน มีความเหมาะสมกับวัยของเด็กและสภาพสังคม

2. ด้านเนื้อหา สอดคล้องกับจุดประสงค์ เหมาะสมกับวุฒิภาวะและประสบการณ์เดิมของผู้เรียนพอสมควร และเหมาะสมกับชีวิตประจำวัน และสภาพสังคมปัจจุบันมาก

3. ด้านการเรียนการสอน ครูเห็นว่ากิจกรรมที่กำหนดสอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหา ความแตกต่างระหว่างบุคคล และยังไม่ส่งเสริมความรู้ เจตคติ ทัศนคติ และการแก้ปัญหาแก่เด็กไ้มาก เรื่องอัตราเวลาเรียนเหมาะสมกับวัย และระดับชั้นพอสมควร แต่เหมาะสมกับเนื้อหาไม่

4. ด้านการประเมินผล เกณฑ์ที่ใช้วัดเหมาะสมกับวัย และสอดคล้องกับจุดประสงค์พอสมควร ด้านการกรอกแบบประเมินผลครูสามารถทำได้ แต่ยังไม่มีความสับสนในวิธีใช้แบบประเมินผล (ป 02/2)

5. ด้านวิธีการเอกสารหลักสูตร มีปัญหา คือ หนังสืออ่านประกอบมีน้อย

อาคารสถานที่มีพอประมาณ ห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สมจินตนา วงศ์แสง (สมจินตนา วงศ์แสง 2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามหลักสูตรประถมศึกษา ชุดอภิธาน 2521 ของครูในเขตการศึกษา 12 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 286 คน ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ข้อมูลปลายเปิดพบว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านความถนัดรวมยอด หรือหลักการ จุดประสงค์ การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน การวัดและการประเมินผลบ้าง

สันศักดิ์ อินทริกานนท์ (สันศักดิ์ อินทริกานนท์ 2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 735 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูประถมศึกษา เลือกใช้วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตโดยใช้เกม และเพลงประกอบการสอนมากที่สุด ขี้นปัญหาการจากห้องดินมาบรรยาย และจัดการศึกษา นอกสถานที่ เป็นวิธีที่ใช้บ่อยที่สุด

2. ครูประถมศึกษา มีปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตดังนี้ ปัญหาที่ เนการวัดผลและการประเมินผลในระดับน้อย ปัญหาจากฝ่ายบริหาร ปัญหาด้านหลักสูตร ปัญหาด้านเอกสารประกอบหลักสูตร และคู่มือครู ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่แบบเรียนและสื่อการเรียนในระดับปานกลาง และปัญหาการไม่ปกครองนักเรียนและ ผู้เรียนในระดับมาก

3. ครูประถมศึกษาได้เสนอปัญหาเพิ่มเติม คือ ปัญหาแบบเรียน และอุปกรณ์การสอน ไม่เพียงพอ ปัญหาหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น และปัญหา ขาดความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กฤษณี วนะภูมิ (กฤษณี วนะภูมิ 2526 : 106 - 111) ได้ศึกษาความต้องการในการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา จังหวัดระนอง จำนวน 450 คน ผลการศึกษพบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการการนิเทศในระดับมาก คือ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีความต้องการในระดับมาก และต้องการระดับปานกลาง มีจำนวนน้อยและครูที่มีวุฒิสองมีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ และครูที่มีประสบการณ์มาก มีความต้องการการนิเทศมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

สมมติฐานในการศึกษากันว่า

1. ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพทุมธานี ปีการศึกษา 2529 จำนวน 2,265 คน แยกเป็นผู้บริหาร จำนวน 227 คน ครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 115 คน และครูประจำการ จำนวน 1,923 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพทุมธานี ปีการศึกษา 2529 จำนวน 197 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 136 คน ครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 69 คน และครูประจำการ จำนวน 192 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการทศเปอร์เซ็นต์ คือ (ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 8)

1. ผู้บริหาร ร้อยละ 60
2. ครูวิชาการกลุ่ม ร้อยละ 60
3. ครูประจำการ ร้อยละ 10

ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

1. สุ่มกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพทุมธานี โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ร้อยละ 60 จาก 23 กลุ่ม ได้จำนวน 14 กลุ่มโรงเรียน

2. ใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากรายชื่อ ผู้บริหาร และครูวิชาการกลุ่ม ร้อยละ 60 จากผู้บริหารทั้งหมด 227 คน และครูวิชาการกลุ่มทั้งหมดจำนวน 115 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูวิชาการกลุ่ม ปรากฏตามตาราง 1

3. สุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยการสุ่มอย่างง่าย ร้อยละ 60 จากกลุ่มโรงเรียน 14 กลุ่ม

4. ใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากรายชื่อ ครูประจำการ ร้อยละ 10 จากครูประจำการทั้งหมด 1,923 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำการ ปรากฏตาม ตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่มและ ครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529

กลุ่มโรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ กลุ่ม	ครู ประจำการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ กลุ่ม	ครู ประจำการ	รวม
1. เกษตรภิน	10	5	101	116	9	5	15	29
2. ดินฉกร	12	5	100	117	11	5	12	28
3. นครหลักเมือง	12	5	91	108	10	5	15	30
4. เรืองวิทยา	10	5	112	127	-	-	-	-
5. สามโคกเหนือ	10	5	65	80	10	4	20	34
6. สามโคก	10	5	60	75	10	5	10	25
7. สามโคกใต้	10	5	63	78	10	5	12	33
8. ลาดหลุมแก้ว	9	5	80	94	9	5	10	24
9. หน้าไผ่	9	5	95	109	-	-	-	-

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ กลุ่ม	ครู ประจำการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ กลุ่ม	ครู ประจำการ	รวม
10. บ่อเงิน	8	5	100	113	-	-	-	-
11. ัญมูร๊ะวันออก	10	5	144	159	-	-	-	-
12. ัญมูร๊ะวันคก	12	5	165	182	12	5	24	41
13. เอกเกษตรศึกษา	9	5	70	84	9	9	11	30
14. ลำดุกกา สรรพวิทย์	10	5	52	67	10	5	15	30
15. กาทอง วิทยกิจ	10	5	70	84	9	5	20	34
16. อุดมวิทย์ พัฒนา	9	5	63	77	9	5	9	23
17. กลองหนึ่ง	8	5	66	79	8	5	7	26
18. ก้าวหน้า	9	5	78	92	-	-	-	-
19. สอง-สาม พัฒนา	12	5	70	87	-	-	-	-
20. กลองหก	8	5	81	94	-	-	-	-
21. ตะวันออก	10	5	72	87	-	-	-	-
22. กลาง	10	5	65	80	10	5	5	20
23. ตะวันตก	10	5	60	75	-	-	-	-
รวม	227	115	1923	2265	136	69	192	397

ที่มาของจำนวนประชากร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพุมธานี

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ พรทิพย์ ไวยโกตา (พรทิพย์ ไวยโกตา 2524 : ภาคผนวก และของ ลมศักดิ์ ทาศิริ (ลมศักดิ์ ทาศิริ 2527 . ภาคผนวก) ซึ่งเป็นการสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่มและครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ

1. ด้านการนิเทศการสอนกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. ด้านการบริการการศึกษา
5. ด้านการค้นคว้า วิจัย และงานสถิติ
6. ด้านการติดตาม และประเมินผล
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนะว่า ศึกษานิเทศก์มีการปฏิบัติงานหรือน้อยเพียงใดกับข้อความแต่ละข้อ

✓ ตัวอย่างแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง จงกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพของท่าน

- ☐ ผู้บริหาร
☐ ครูวิชาการกลุ่ม
☐ ครูประจำการ

2. คุณวุฒิทางการศึกษา

- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ปริญญาตรีขึ้นไป

3. ประสบการณ์ในตำแหน่งของท่าน

- ☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นทัศนะเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับทัศนะของท่าน

มากที่สุด

	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
0	สำรวจปัญหาอุปสรรคและความต้องการ ด้านการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียน					
00	วางแผนร่วมกับครูในการกำหนด โครงการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตอย่างแน่นอนทั้งระยะสั้น และระยะยาว					
000	สังเกตการสอนในชั้นเรียนและให้ คำปรึกษาหารือกับครูเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม					

เกณฑ์การให้ผู้ตอบพิจารณา ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น
มากที่สุด

มาก หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น
มาก

ปานกลาง หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น
ปานกลาง

น้อย หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็น
น้อย

ไม่มีการปฏิบัติ หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์ไม่มีการปฏิบัติหรือไม่ปรากฏให้เห็น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบสอบถามจากหนังสือเอกสาร
2. ศึกษารายงานการวิจัย และแบบสอบถามของผู้ที่ศึกษาไว้แล้ว รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมและนำมาสร้างแบบสอบถาม
3. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม แล้วดัดแปลงปรับปรุงให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะวัดอย่างเหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม และปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เมื่อพบว่าข้อใดมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .5 ก็นำมาใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งหมด 94 ข้อ
7. นำไปสร้างแบบสอบถาม ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ช่วง
8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2529 จำนวน 50 คน
9. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 50 ท่าน โดยหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.99

✓ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงหน่วยราชการต้นสังกัด ได้แก่ สำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์แจ้งไปยังกลุ่มตัวอย่าง
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว

2. การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและได้รับ
คืนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 4 สัปดาห์ ปรากฏว่า
แบบสอบถามที่ส่งไป 397 ชุด ได้รับคืน 390 ชุด และตรวจสอบรายละเอียดที่ใช้ได้ 388 ชุด
ถือว่าเป็นร้อยละ 97.73

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ตรวจสอบข้อผิดพลาดแล้วนำมาเข้ารหัส (Coding) นำส่งเข้าเครื่อง
คำนวณ (Computer) เพื่อประมวลผลออกมาเป็นตัวเลข

3. การนำเข้ารหัส (Coding) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด ให้คะแนน 4 คะแนน

มาก ให้คะแนน 3 คะแนน

ปานกลาง ให้คะแนน 2 คะแนน

น้อย ให้คะแนน 1 คะแนน

ไม่มีการปฏิบัติ ให้คะแนน 0 คะแนน

4. วิเคราะห์หาค่าของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ โดยใช้เครื่อง
คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s) ค่าร้อยละ
ข้อมูลตามตัวแปรอิสระ เพื่อพิจารณาผลการวิจัย

5. ประเมินทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการที่มีต่อบทบาทของกีฬานานาชาติในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน โดยอาศัยเกณฑ์การประเมินทักษะของ เบสท์ (Best. 1970 : 159) ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

3.5 - 4.00	มากที่สุด
2.5 - 3.49	มาก
1.5 - 2.49	ปานกลาง
1.0 - 1.49	น้อย
0 - 0.99	น้อยมาก หรือ ไม่มีการปฏิบัติเลย

6. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ F - test แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวประกอบ (One way analysis of variance) เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน

7. ในกรณีศึกษาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญตามข้อ 6 ผู้วิจัยใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Methods)

8. ทดสอบความแตกต่างของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้ t - test เมื่อคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร (คณะอาจารย์ผู้สอนวิจัย 521 2528 : 177 - 178)

$$IC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IC แทน	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามกับลักษณะพฤติกรรม
	ΣR แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูฟรี วงศ์รัตน์ 2527 : 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (ชูฟรี วงศ์รัตน์ 2527 : 74)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (- Coefficient) ของครอนแบ็ก (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

4 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน
โดยใช้สูตร (ลิวน สายยศ และอังณา สายยศ 2522 : 90 - 94)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad \text{โดยมี} \quad df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
 $\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม
โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance)
จากสูตร (Winer . 1971 : 185 - 196)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
 MS_A แทน ค่า Mean Square ระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

ซึ่งถ้าหากพบว่า ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี นิวแมน - คูลส์ (Newman - Keuls
Method) โดยใช้สูตร (Winer. 1971 : 185 - 196)

$$q \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$$

เมื่อ q แทน q - statistic
 MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม
 n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$S D$	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F - distribution
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน ผลบวกกำลังสอง
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
q	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน q - distribution
r	แทน จำนวนค่าเฉลี่ยซึ่งนับจากค่าเฉลี่ยตัวหนึ่งถึงค่าเฉลี่ยอีกตัวหนึ่งที่นำมาเปรียบเทียบกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 9 ตอน ซึ่งแบ่งออกตามลำดับดังนี้ คือ

1. หาค่าร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่มและครูประจำการ
2. หาค่าเฉลี่ย ทศนะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทั้งส่วนรวมและเป็นรายด้าน พร้อมทั้ง เปรียบเทียบระดับทศนะตามเกณฑ์ของ Best

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F - test)

4. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีวิถีกาทางการศึกษาต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t - test)

5. เปรียบเทียบทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีวิถีกาทางการศึกษาต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t - test)

6. เปรียบเทียบทักษะของครูประจำการที่มีวิถีกาทางการศึกษาต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (t - test)

7. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F - test)

8. เปรียบเทียบทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F - test)

9. เปรียบเทียบทักษะของครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F - test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

1. หาค่าร้อยละข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร กรูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ดังปรากฏตามตาราง 2 - 4

ตาราง 2 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ ของผู้บริหาร

ตัวแปร	ร้อยละ
เพศ	
ชาย	70.1
หญิง	29.9
วุฒิทางการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	22.2
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	77.8
ประสบการณ์	
1 - 5 ปี	25.7
6 - 10 ปี	35.4
11 ปีขึ้นไป	38.9

จากตาราง 2 แสดงว่าผู้บริหารเป็นเพศชายมากที่สุดคือร้อยละ 70.1 เป็นเพศหญิงร้อยละ 29.9 ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีมากที่สุดคือร้อยละ 77.8 วุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 22.2 และประสบการณ์ของผู้บริหาร ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปมีมากที่สุดคือร้อยละ 38.9 รองลงมาได้แก่ประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี ร้อยละ 35.4 และ 1 - 5 ปี ร้อยละ 25.7 ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ ของ
ครูวิชาการกลุ่ม

ตัวแปร	ร้อยละ
เพศ	
ชาย	19.1
หญิง	80.9
วุฒิทางการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13.2
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	86.8
ประสบการณ์	
1 - 5 ปี	63.2
6 - 10 ปี	30.9
11 ปีขึ้นไป	5.9

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูวิชาการกลุ่มเป็นเพศหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 80.9 เป็นเพศชายร้อยละ 19.1 ส่วนครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไปมากที่สุดคือร้อยละ 86.8 วุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีร้อยละ 13.2 และ ประสบการณ์ของครูวิชาการกลุ่มระหว่าง 1 - 5 ปี มีมากที่สุดคือร้อยละ 63.2 รองลงมา ได้แก่ ประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี ร้อยละ 30.9 และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไปร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

ตาราง 4 แสดงค่าร้อยละเกี่ยวกับ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์
ของครูประจำการ

ตัวแปร	ร้อยละ
เพศ	
ชาย	25.7
หญิง	74.3
วุฒิทางการศึกษา	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23.5
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	76.5
ประสบการณ์	
1 - 5 ปี	48.6
6 - 10 ปี	31.8
11 ปีขึ้นไป	19.6

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูประจำการเป็นเพศหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 74.3 เป็นชายร้อยละ 25.7 ส่วนครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาดังแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีมากที่สุดคือร้อยละ 76.5 วุฒิทางการศึกษาด้านปริญญาตรีมีร้อยละ 23.5 และประสบการณ์ของครูประจำการอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี มีมากที่สุดคือร้อยละ 48.6 รองลงมาได้แก่ ประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี ร้อยละ 31.8 และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 19.6 ตามลำดับ

2. หาค่าเฉลี่ยทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ
ที่มีบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ดังปรากฏตามตาราง 5 - 8

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะของผู้บริหาร
ที่มีบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต

บทบาทของศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s D)	ระดับ
1. ด้านนิเทศการสอน	1.68	0.82	ปานกลาง
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	1.72	0.87	ปานกลาง
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	1.74	0.90	ปานกลาง
4. ด้านบริหารการศึกษา	1.70	0.90	ปานกลาง
5. ด้านค้นคว้า วิจัยและงานสถิติ	1.60	0.94	ปานกลาง
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	1.66	0.98	ปานกลาง
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.41	0.89	ปานกลาง
รวมบทบาทของศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	0.13	0.06	น้อยมากหรือไม่มี การปฏิบัติเลย

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารมีทักษะบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาบทบาทรวมทุกด้านของศึกษานิเทศก์พบว่า มีทักษะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มี
การปฏิบัติเลย

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะของครูวิชาการกลุ่ม
ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต

บทบาทของศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D)	ระดับ
1. ด้านนิเทศการสอน	1.78	0.80	ปานกลาง
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	1.88	0.80	ปานกลาง
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	1.76	0.79	ปานกลาง
4. ด้านบริหารการศึกษา	1.74	0.85	ปานกลาง
5. ด้านกันคว้า วิจัยและงานสถิติ	1.67	0.91	ปานกลาง
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	1.84	0.90	ปานกลาง
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.20	0.80	ปานกลาง
รวมบทบาทของศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	0.14	0.58	น้อยมากหรือไม่ มีการปฏิบัติเลย

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูวิชาการกลุ่มมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการ
พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
บทบาทรวมของศึกษานิเทศก์พบว่า มีทักษะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะของครูประจำการ
ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิต

บทบาทของศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s d)	ระดับ
1. ด้านนิเทศการสอน	1.52	0.78	ปานกลาง
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	1.67	0.81	ปานกลาง
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	1.64	0.89	ปานกลาง
4. ด้านบริการการศึกษา	1.59	0.87	ปานกลาง
5. ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ	1.48	0.95	ปานกลาง
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	1.64	0.92	ปานกลาง
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.21	0.87	ปานกลาง
รวมบทบาทของศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	0.13	0.06	น้อยมากหรือไม่มี การปฏิบัติเลย

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูประจำการมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการ
พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา
บทบาทรวมของศึกษานิเทศก์ทุกด้านพบว่า มีทักษะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะของผู้บริหาร

ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน

การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

บทบาทของศึกษานิเทศก์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s. d)	ระดับ
1. ด้านนิเทศการสอน	1.62	0.80	ปานกลาง
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	1.73	0.83	ปานกลาง
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	1.70	0.88	ปานกลาง
4. ด้านบริการการศึกษา	1.66	0.88	ปานกลาง
5. ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ	1.56	0.94	ปานกลาง
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	1.68	0.94	ปานกลาง
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	2.28	0.87	ปานกลาง
8. รวมบทบาทของศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	0.13	0.06	น้อยมากหรือไม่มี การปฏิบัติเลย

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาบทบาทรวมของศึกษานิเทศก์พบว่า มีทักษะอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของกิจกษานิเทศกัในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสพการณืชีวิตดังปรากฏตามตาราง 9

ตาราง 9 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการที่มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของกิจกษานิเทศกัในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสพการณืชีวิต

บทบาทของกักษานิเทศกั	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านนืเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	413.4163	206.7084	3.2377*
	ภายในกลุ่ม	388	24771.8671	63.8450	
	รวม	390	25185.2839		
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	546.5656	273.2828	1.3918
	ภายในกลุ่ม	388	77290.7183	199.2183	
	รวม	390	77843.2839		
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	265.702	132.851	0.766
	ภายในกลุ่ม	388	67270.114	173.392	
	รวม	390	67543.816		
4. ด้านบริการการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	449.829	224.915	1.013
	ภายในกลุ่ม	388	86175.020	222.101	
	รวม	390	86624.849		

ตาราง 9 (ต่อ)

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5 ด้านกันกว้างวิจัย และงานสถิติ	ระหว่างกลุ่ม	2	156.863	83.432	1.159
	ภายในกลุ่ม	388	27923.096	71.967	
	รวม	390	28089.959		
6 ด้านการติดตามและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	517.265	258.633	1.136
	ภายในกลุ่ม	388	83310.843	227.605	
	รวม	390	88828.107		
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	307.627	153.813	2.534
	ภายในกลุ่ม	388	23553.248	60.704	
	รวม	390	23860.375		
บทบาทของศึกษานิเทศก์ ทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	13196.384	6598.442	1.215
	ภายในกลุ่ม	388	2107071.730	5430.613	
	รวม	390	2120274.614		

$$P < .05 (F_{2, 388} = 2.62)$$

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูประจำการ มีทัศนะต่อ
บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันเฉพาะด้านนิเทศการสอนอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่าง
เป็นรายคู่ตามวิธีของ นิวแมน-คูลส์ ดังปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้บริหาร
ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ด้านนิเทศการสอน

กลุ่ม		ครูประจำการ	ผู้บริหาร	ครูวิชาการกลุ่ม
	$\bar{x}$	15.168	16.826	17.765
ครูประจำการ	15.168	-	1.658	2.597
ผู้บริหาร	16.826	-	-	0.939
ครูวิชาการกลุ่ม	17.765			-
r			2	3
$q . 95 (r, 388)$			2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$			2.20	2.41
$q . 95 (r, 383)$				

* $P < .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทักษะต่อบทบาท
ของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านนิเทศ
การสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่อื่น ๆ มีทักษะต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านนิเทศการสอนไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังปรากฏตามตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ระหว่างผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทของศึกษานิเทศก์	วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี		วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	จำนวน 32 คน		จำนวน 112 คน		
	$\bar{X}$	S D	$\bar{X}$	S D	
1. ด้านนิเทศการสอน	17.656	8.079	16.589	8.235	0.66
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	31.938	14.969	28.518	14.685	1.14
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	29.094	13.515	25.161	13.425	1.45
4. ด้านบริหารการศึกษา	31.656	15.431	28.116	15.262	1.15
5. ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ	16.469	15.262	13.795	8.366	1.54
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	28.875	14.921	25.839	15.977	1.00
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	22.531	8.016	21.473	8.081	0.66
บทบาทศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	178.219	77.142	159.491	75.854	1.22

$$P < .05 \quad (t = 1.96, \text{ df} = 142)$$

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้าน และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีคํอบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตถึงปรากฏตามตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทของศึกษานิเทศก์	วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี		วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	จำนวน 9 คน		จำนวน 59 คน		
	$\bar{X}$	S D	$\bar{X}$	S D	
1. ด้านนิเทศการสอน	18.778	2.906	17.610	8.548	0.79
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	32.222	6.320	31.932	14.516	0.10
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	28.556	6.307	26.153	12.517	0.90
4. ด้านบริการการศึกษา	32.000	5.979	29.220	15.371	0.93
5. ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ	17.444	4.035	14.610	8.580	1.62
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	33.556	7.780	28.729	15.171	1.48
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	20.667	4.123	19.678	7.569	0.58
บทบาทศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	183.222	31.084	167.932	76.011	1.07

* $P < .05$ ($t = 2.00$, $df = 66$)

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาคํ่ากว่าปริญญาตรี กับตั้งแต่วุฒิปริญญาตรีขึ้นไปมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้านและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

6 เปรียบเทียบทักษะของครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังปรากฏตามตาราง 13

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระหว่างครูประจำการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีกับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

บทบาทของศึกษานิเทศก์	วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี		วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป		t
	จำนวน 42 คน		จำนวน 137 คน		
	$\bar{X}$	S D	$\bar{X}$	S D	
1. ด้านนิเทศการสอน	15.048	8.166	15.204	7.694	0.11
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	28.976	14.624	28.569	13.486	0.11
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	24.310	13.603	24.620	13.335	0.13
4. ด้านบริการการศึกษา	27.643	15.233	26.832	14.613	0.30
5. ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ	13.929	8.677	13.153	8.535	0.51
6. ด้านการติดตามและประเมินผล	26.738	15.098	26.056	14.720	0.25
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	20.214	8.666	19.796	7.541	0.28
บทบาทศึกษานิเทศก์ทุกด้าน	156.857	75.391	154.241	71.603	0.20

$$^* P < .05 \quad (t = 1.96, \quad df = 177)$$

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษิต่ำกว่าปริญญาตรีกับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้านและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

7. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีค่าสหภาพในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังปรากฏผลการตาราง 14

ตาราง 14 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะค่าสหภาพแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างผู้บริหารที่มีประสบการณ์ชีวิต 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

สหภาพของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	176.516	88.258	1.311
	ภายในกลุ่ม	141	9494.144	67.334	
	รวม	143	9670.660		
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	799.023	399.511	1.855
	ภายในกลุ่ม	141	30373.866	215.416	
	รวม	143	31172.889		
3. ด้านวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	2	744.759	372.379	2.075
	ภายในกลุ่ม	141	25308.068	179.490	
	รวม	143	26052.826		
4. ด้านบริการการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1472.649	736.025	3.236 [*]
	ภายในกลุ่ม	141	32074.590	227.479	
	รวม	143	33546.639		

ตาราง 14 (ต่อ)

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านทักษะ วิจัย และงานสถิติ	ระหว่างกลุ่ม	2	267.456	233.728	3.341 [*]
	ภายในกลุ่ม	141	9862.766	69.949	
	รวม	143	10330.222		
6. ด้านการศึกษาค้นคว้า และประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1487.190	743.190	3.086 [*]
	ภายในกลุ่ม	141	33976.732	240.984	
	รวม	143	35465.972		
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	392.231	196.116	3.116 [*]
	ภายในกลุ่ม	141	8875.519	62.947	
	รวม	143	9267.750		
บทบาทของศึกษานิเทศก์ ทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	33877.899	16938.949	2.993
	ภายในกลุ่ม	141	798006.740	5659.622	
	รวม	143	831884.639		

$$P < .05 (F_{2, 141} = 3.06)$$

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนะต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกด้านไม่แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันเฉพาะด้านบริการการศึกษา
ด้านทักษะ วิจัย และงานสถิติ ด้านการศึกษาค้นคว้าและประเมินผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ อย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการ
ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ จึงปรากฏตามตาราง 15 - 18

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทัศนคติที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้บริหารที่มีประสบการณ์
1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านบริการการศึกษา

ประสบการณ์		1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 ปีขึ้นไป
	$\bar{x}$	25.333	26.378	32.911
1 - 5 ปี	25.333	-	1.045	7.578*
6 - 10 ปี	26.378		-	6.533
11 ปีขึ้นไป	32.911			

	r	2	3
	q 95 (r, 141)	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q 95 (r, 141)	6.10	7.29

* P < .05

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป
มีทัศนคติต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ในด้านบริการการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ
มีทัศนคติต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตด้านบริการการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของผู้บริหารที่มี
ประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านทัศนคว้าวิจัยและงานสถิติ

ประสบการณ์		1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 ปีขึ้นไป
	$\bar{x}$	12.378	13.431	16.589
1- 5 ปี	12.378	-	1.053	4.211 ^a
6 - 10 ปี	13.431		-	3.158
11 ปีขึ้นไป	16.589			-

	r	2	3
	q 95 (r, 141)	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q 95 (r, 141)	3.41	4.07

^a P < .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านทัศนคว้าวิจัย และงานสถิติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านทัศนคว้าวิจัย และงานสถิติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่ตอบสนองของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของผู้บริหารที่มีประสบการณ์
1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านการติดตามและประเมินผล

ประสบการณ์		1 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 ปีขึ้นไป
	$\bar{x}$	22.676	24.157	30.536
1 - 5 ปี	22.676	-	1.481	7.860
6 - 10 ปี	24.157		-	6.379
11 ปีขึ้นไป	30.536			-

	r	2	3
	q 95 (x, 141)	2.79	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	q 95 (r, 141)	6.28	7.50

$$P < .05$$

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และ 11 ปีขึ้นไป
มีทักษะตอบสนองของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์
ชีวิตด้านการติดตามและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้อื่น ๆ มีทักษะตอบสนองของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตด้านติดตามและประเมินผลไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 แสดงผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทักษะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของผู้บริหารที่มี
ประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป ด้านมนุษยสัมพันธ์

ประสบการณ์		6 - 10 ปี	1 - 5 ปี	11 ปีขึ้นไป
	$\bar{x}$	19.162	20.569	23.768
6 - 10 ปี	19.162	-	1.407	4.606 [*]
1 - 5 ปี	20.569		-	5.199
11 ปีขึ้นไป	23.768			

	r	2	3
	$q_{95}(r, 141)$	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	$\sigma_{95}(r, 141)$	2.63	3.84

^{*} $p < .05$

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป
มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ มีทักษะต่อ
บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน

8. เปรียบเทียบทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีต่อบทบาท
ในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ทั้งปรากฏตามตาราง 19

ตาราง 19 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ใน
การพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างครูวิชาการที่มี
ประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	106.885	53.443	0.825
	ภายในกลุ่ม	65	4209.350	64.759	
	รวม	67	4316.235		
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	668.870	334.435	1.831
	ภายในกลุ่ม	65	11873.071	182.662	
	รวม	67	12541.941		
3. ด้านวิเคราะห์หลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	552.862	276.431	2.019
	ภายในกลุ่ม	65	8398.079	136.894	
	รวม	67	9450.941		
4. ด้านนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	380.186	190.093	0.904
	ภายในกลุ่ม	65	13670.285	210.312	
	รวม	67	14050.471		

ตาราง 19 (ต่อ)

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านค้นคว้าวิจัย และงานสถิติ	ระหว่างกลุ่ม	2	193.252	96.626	1.471
	ภายในกลุ่ม	65	4269.733	65.688	
	รวม	67	4462.985		
6. ด้านการติดตามและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	458.837	229.418	1.100
	ภายในกลุ่ม	65	13556.972	208.569	
	รวม	67	14015.809		
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	70.048	35.024	0.670
	ภายในกลุ่ม	65	339.467	52.253	
	รวม	67	3466.515		
บทบาทของศึกษานิเทศก์ ทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	14141.843	7070.922	1.391
	ภายในกลุ่ม	65	330521.025	5084.939	
	รวม	67	344662.868		

$$P < .05 \quad (F_{2, 65} = 3.14)$$

จากตาราง 19 แสดงว่า ครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีภาระต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้าน และ
แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

9 เปรียบเทียบทักษะของครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังปรากฏตามตาราง 20

ตาราง 20 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะต่อบทบาทในแต่ละด้านของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างครูประจำการที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1 ด้านนิเทศการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	222.033	111.016	1.850
	ภายในกลุ่ม	176	10562.940	60.017	
	รวม	178	10784.972		
2. ด้านพัฒนาการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	267.040	133.520	0.705
	ภายในกลุ่ม	176	33314.848	189.289	
	รวม	178	33581.888		
3. ด้านวิเคราะห์	ระหว่างกลุ่ม	2	188.589	94.294	0.525
	ภายในกลุ่ม	176	31585.758	179.465	
	รวม	178	31774.346		
4 ด้านบริหารการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	99.575	49.787	0.228
	ภายในกลุ่ม	176	38478.336	218.627	
	รวม	178	38577.911		

ตาราง 20 (ต่อ)

บทบาทของศึกษานิเทศก์	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. ด้านคั่นกว่า วิจัย และงานสถิติ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.915	2.457	0.033
	ภายในกลุ่ม	176	13124.974	74.574	
	รวม	178	13129.888		
6. ด้านการติดตามและ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	351.390	175.795	0.804
	ภายในกลุ่ม	176	38477.472	213.622	
	รวม	178	38829.062		
7. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	205.253	102.627	1.702
	ภายในกลุ่ม	176	10613.730	60.305	
	รวม	178	10818.983		
บทบาทของศึกษานิเทศก์ ทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	6932.290	3466.145	0.661
	ภายในกลุ่ม	176	923597.933	5247.716	
	รวม	178	930530.224		

$$P < .05 (F_{2, 176} = 3.04)$$

จากตาราง 20 แสดงว่า ครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตทุกด้าน และในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาท
ของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อบทบาทของ
ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามตัวแปร
ต่อไปนี้

3.1 วุฒิทางการศึกษา

3.2 ประสบการณ์

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม
และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
ปีการศึกษา 2529 จำนวน 2,265 คน แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 227 คน ครูวิชาการกลุ่ม
จำนวน 115 คน และครูประจำการ จำนวน 1,923 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2529 จำนวน 397 คน แยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 136 คน ครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 69 คน และครูประจำการ จำนวน 192 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของผู้ที่ได้ศึกษามาแล้ว แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของผู้ที่ได้รับการศึกษามาแล้วทั้งหมด 94 ข้อ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ได้แบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งหมด 94 ข้อ หลังจากนั้นได้นำไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 50 ท่าน โดยการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทั้งฉบับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงหน่วยงานต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่าง คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์แจ้งขอความร่วมมือไปยัง ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียน และส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($s. d$) วิเคราะห์บทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. ใช้ $F - test$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับ ทักษะบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม และใช้ $q - statistic$ ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่
3. ใช้ $t - test$ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายร้อยละ 70.1 เพศหญิงร้อยละ 29.9 มีวุฒิทางการศึกษาคั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 77.8 มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มากที่สุด คือร้อยละ 36.9 ส่วนครูวิชาการกลุ่ม เป็นเพศหญิงมากที่สุดคือร้อยละ 80.9 มีวุฒิทางการศึกษาคั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 86.3 มีประสบการณ์อยู่ในช่วงระหว่าง 1 - 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 63.2 และครูประจำการเป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 74.3 มีวุฒิทางการศึกษาคั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 76.5 มีประสบการณ์อยู่ในช่วงระหว่าง 1 - 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 48.6

✓ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่ม
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ
สรุปได้ดังนี้

1. คำเฉลี่ย ทัศนะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พร้อมทั้งเปรียบเทียบระดับทัศนะตามเกณฑ์ของ Best

1.1 ทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน
การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1.2 ทัศนะของครูวิชาการกลุ่มที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมาก หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1.3 ทัศนะของครูประจำการที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมาก หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1.4 ทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาท
ของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับ
น้อยมาก หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

2. ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อแยกพิจารณา
เป็นด้าน ๆ พบว่า แตกต่างกันเฉพาะด้านนิเทศการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยพบว่า ครูวิชาการกลุ่มมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์
ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านนิเทศการสอนสูงกว่า
ทัศนะของครูประจำการ

3. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนะ
ต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน

4. ครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน

5. ครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน

6. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ระบุว่า แตกต่างกัน เฉพาะด้านบริการการศึกษา ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านบริการการศึกษา ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล สูงกว่าทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านมนุษยสัมพันธ์ สูงกว่าทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี

7. ครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน

8. ครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีทักษะตอบบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน

อภิปรายผล

ผลการศึกษากันคว่ำครั้งนี้แยกอภิปรายออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

1. คำเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พร้อมทั้งเปรียบเทียบระดับทักษะตามเกณฑ์ของ Best

1.1 ทักษะของผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน
การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย
 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในโรงเรียนมีปัญหาในการจัดการศึกษาอยู่มากมาย รวมทั้งความพยายาม
ที่จะพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงหวังพึ่งศึกษานิเทศก์ให้บริการช่วยเหลือส่วนหนึ่ง
 ประกอบกับศึกษานิเทศก์อาจจะปฏิบัติงานในหน้าที่น้อย ซึ่งอาจเนื่องมาจากปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับ
 มอบหมายมากเกินไป โดยเฉพาะงานตามระเบียบและแนวปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ข้อ 13
 จึงเป็นงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 8) เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง จึงไม่มีเวลา
 ปฏิบัติงานอื่นเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการ
 พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการ
 ปฏิบัติเลย และมีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์สูงที่สุด

1.2 ทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการกลุ่มมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนา
 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย
 ทั้งนี้เนื่องจากครูวิชาการกลุ่มมีหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในงานวิชาการภายในกลุ่ม
 โรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จึงต้องประสานงานกับศึกษานิเทศก์ ซึ่งศึกษานิเทศก์เองประสบ
 ปัญหาขาดอัตรากำลัง และมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายอีกมาก จึงทำให้ปฏิบัติงานกับกลุ่มโรงเรียน

เป็นบางกลุ่ม บางโรงเรียนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูวิชาการกลุ่มมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1.3 ทัศนะของครูประจำการที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย ทั้งนี้เนื่องจากงานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติต่อครูน้อยมาก ไม่สนองความต้องการของครู สิ่งที่ครูต้องการคือให้ศึกษานิเทศก์แนะนำบ่อย ๆ พบปะกับครูมาก ๆ รวมถึงความสนใจในการปรับปรุงงานวิชาการ ใช้หลักสูตรให้เกิดคุณภาพของครู ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ขาดงบประมาณขาดอัตรากำลัง จึงทำให้ครูประจำการมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

1.4 ทัศนะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยมากหรือไม่มีการปฏิบัติเลย ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีปัญหาด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ตามหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นสิ่งที่ศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติอยู่แล้ว แต่เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีปัญหาด้านบุคลากร กล่าวคือ มีบุคลากรน้อย และบางครั้งต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่นอันเร่งด่วน ทำให้การนิเทศไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ (พรทิพย์ ไวยโยคะ 2524 : 53) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองการประถมศึกษา (กองการประถมศึกษา 2520 : 55) พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ยังไม่น่าพอใจ เนื่องจากศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยไปเยี่ยมโรงเรียน ศึกษานิเทศก์เองก็ต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่มีใช้หน้าที่โดยตรงบ่อยครั้ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหาร

ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทักษะตอบสนองบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอยู่ในระดับน้อยหรือไม่มีการปฏิบัติเลย

2 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นด้าน ๆ พบว่า แตกต่างกันเฉพาะด้านนิเทศการสอน ส่วนด้านพัฒนาการเรียนการสอน ด้านวิเคราะห์หลักสูตร ด้านบริการการศึกษา ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน โดยครูวิชาการกลุ่มมีทักษะตอบสนองบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านนิเทศการสอนสูงกว่าทักษะของครูประจำการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาใน ศึกษานิเทศก์ได้พบปะประสานงานกับครูวิชาการกลุ่ม เพราะงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์บางอย่างตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เสนอแนะเอาไว้ คือ การปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 52) ดังนั้น ครูวิชาการกลุ่มจึงมีทักษะตอบสนองบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านนิเทศการสอนสูงกว่าครูประจำการ ส่วนการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ร่วมกับผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในงานด้านอื่น ๆ นั้น ศึกษานิเทศก์อาจจะปฏิบัติงานในหน้าที่น้อย จึงอาจเนื่องมาจากการขาดแคลนอัตรากำลังหรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป โดยเฉพาะงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้ากรมศึกษา อำเภอกิ่งอำเภอ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2524 : 8) เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง จึงไม่มีเวลาปฏิบัติงานอื่นเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ จึงมีทักษะตอบสนองบทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ทาศิริ (สมศักดิ์ ทาศิริ 2527 : 105) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่ได้ทำหน้าที่บริหารการศึกษามานาน ทำให้มองเห็นและเข้าใจปัญหาการนิเทศในโรงเรียนได้ชัดเจน และยอมรับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ สำหรับผู้บริหารที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปนั้นมีเวลาและโอกาสศึกษาทฤษฎีการบริหารการศึกษา การจัดการนิเทศในโรงเรียน จึงยอมรับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ประกอบกับในปัจจุบันการศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ครู ผู้บริหารในโรงเรียนไม่อาจจะก้าวทันวิทยาการซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และไม่หยุดยั้ง ถ้าจะศึกษาด้วยตนเอง ก็ขาดแหล่งวิชา (ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ 2526 : 64) และภารกิจการจัดการศึกษาในโรงเรียนทุกโรงเรียนคล้ายคลึงกัน ความต้องการที่จะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจึงพอ ๆ กัน โดยเฉพาะขณะนี้ การศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้นดังกล่าวแล้ว มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับงานวิชาการตลอดจนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร (กรมวิชาการ 2522 : 1) เพื่อจะได้นำไปจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจึงมีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

4. เปรียบเทียบทักษะของครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรีและตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 ครูวิชาการกลุ่มได้ทำหน้าที่ในลักษณะ เป็นผู้ประสานงานทางวิชาการร่วมกับศึกษานิเทศก์
 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2520 : 84) ทำให้ครูวิชาการกลุ่ม
 มีโอกาสใกล้ชิดและเข้าใจลักษณะงาน มองการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ได้ชัดเจน
 โดยเฉพาะงานในหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติได้เสนอแนะเอาไว้ คือ การปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่มโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 52) ประกอบกับ ครูวิชาการกลุ่ม ได้รับโครงการ
 การอบรม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ จากหน่วยงานการนิเทศการศึกษามากมาย
 สามารถทำให้ครูวิชาการกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษามากขึ้น
 ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ครูวิชาการกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อบทบาทของ
 ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

5 เปรียบเทียบทัศนะของครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน ที่มีต่อบทบาท
 ของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาดำรงว่าปริญญาดัชนีและ
 ถึงแต่ปริญญาดัชนีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน
 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งบทบาทรวมและเป็นรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่อง
 มาจากศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานแต่ละด้านต่อครูประจำการไม่แตกต่างกัน หรืออาจเนื่องมาจาก
 อุปสรรคการนิเทศของศึกษานิเทศก์ ดังเช่นผลงานวิจัยของ โสภณ รอดทอง
 (โสภณ รอดทอง 2521 : 108 - 110) พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
 ได้แก่ ขาดงบประมาณ ขาดอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ ไม่สอดคล้องกับจำนวนโรงเรียน และ
 มีงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองการประถมศึกษา
 (กองการประถมศึกษา 2520 : 55) พบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ยังไม่น่าพอใจ
 เนื่องจากศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยไปเยี่ยมโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่มีหน้าที่
 โดยตรงบ่อยครั้ง ประกอบกับในปัจจุบันการศึกษาได้เจริญก้าวหน้ามากขึ้น ครูประจำการไม่
 อาจจะทำหน้าที่วิชาการซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และไม่หยุดยั้ง ถ้าจะศึกษาด้วยตนเองก็ขาด

แหล่งวิชาการ (ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ 2526 : 64) ทางหน่วยงานเจ้าสังกัดจัดโครงการอบรมสัมมนา จนทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น และการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตร 2521 ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานพอสมควร ทำให้ครูประจำการมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรพอสมควร ดังนั้น ครูประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจึงมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่แตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน เฉพาะด้านบริการการศึกษา ด้านกันกว่าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านบริการการศึกษา ด้านกันกว่าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล สูงกว่าทัศนะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารในโรงเรียนซึ่งมีประสบการณ์มากก็ยิ่งสะสมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานเหล่านั้นมากขึ้น เพราะเป็นผู้ทำงานนาน จึงมีแนวคิดและประสบการณ์มาก ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย ย่อมต้องการรับคำแนะนำจากศึกษานิเทศก์ในงานด้านเหล่านั้นมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก โดยเฉพาะขณะนี้ การศึกษาได้พัฒนาหลายด้าน ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อจัดการศึกษาในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (นเรศ วัชรโยธา 2524 : 48) แผนพัฒนาการศึกษาระดับจังหวัดและแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอำเภอ ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันจึงมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์

ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านบริการการศึกษา
 ด้านค้นคว้าวิจัยและงานสถิติ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านมนุษยสัมพันธ์
 แตกต่างกัน ส่วนทักษะของผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการ
 พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านพัฒนา
 การเรียนการสอน และด้านการวิเคราะห์หลักสูตรนั้นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารใน
 โรงเรียนประถมศึกษามีการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนคล้ายคลึงกัน ปัญหาและ
 ความต้องการในการจัดการศึกษา จึงไม่แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ว่า
 จะประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี หรือตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มักจะผ่านการเป็นครู
 ประจำการมาก่อน มีประสบการณ์การจัดการศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้น
 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันจึงมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียน
 การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

7. เปรียบเทียบทัศนะของครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีต่อบทบาทของ
 ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี
 และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่ม
 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน ทั้งส่วนรวมและเป็นรายด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก
 ครูวิชาการกลุ่มทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานด้านวิชาการในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนร่วมกับ
 ศึกษานิเทศก์ (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2520 : 84) อาจเป็นเพราะ
 ครูวิชาการกลุ่มได้ใกล้ชิดและเข้าใจลักษณะงานของศึกษานิเทศก์ทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติงาน
 (หรรทิพย์ ไวยโยคา 2524 : 43) จึงมีผลให้ครูวิชาการกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่างกัน
 มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ไม่แตกต่างกัน

8. เปรียบเทียบทัศนะของครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีต่อบทบาทของ
 ศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากผลการวิจัยพบว่า ครูประจำการที่มีประสบการณ์ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกันทั้งส่วนรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างจากผลการวิจัยของ นรทิพย์ ไวยโยภา (นรทิพย์ ไวยโยภา 2524 : 45) ที่พบว่า ครูประจำการที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ด้านพัฒนาหลักสูตร สูงกว่าครูประจำการที่มีประสบการณ์มาก แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ ทาสิริ (สมศักดิ์ ทาสิริ 2527 : 104) ที่พบว่า ครูประจำการที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์ปานกลาง และประสบการณ์มาก มีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติต่อครูน้อยมาก ไม่สนองความต้องการของครู สิ่งที่ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติได้แก่ การแนะนำบ่อย ๆ พบปะกับครูมาก ๆ รวมถึงความสนใจในการที่จะปรับปรุงงานวิชาการ ใช้หลักสูตรให้เกิดคุณภาพ ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันจึงมีความต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลืองานด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน หรืออาจเป็นเพราะอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์แต่ละอำเภอมีเพียง 1 - 2 คน เท่านั้น ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่งานที่ปฏิบัติอยู่ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของงานธุรการ ไม่สามารถจะออกไปนิเทศ ครูประจำการที่มีประสบการณ์ต่างกัน จึงมีทัศนะต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พอลจะสรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ต่องานนิเทศกา- ศึกษานิเทศก์ โดยเฉพาะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะแต่งตั้งบุคลากรในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้เป็นไปตามจำนวนของขนาดอำเภอ ตามโครงสร้างที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ เพื่อให้การปฏิบัติงานทางวิชาการในระดับอำเภอมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ควรพิจารณาครูวิชาการโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือบุคคลที่มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามบทบาทศึกษานิเทศก์มาช่วยราชการในฝ่ายงานนิเทศการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. ในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ควรพิจารณาหาแนวทางสนับสนุนให้ผู้บริหาร ในโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม ประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียน นิเทศภายในกลุ่มโรงเรียน และภายในโรงเรียนได้

4. ในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในสภาวะที่อัตรากำลังมีน้อย ควรเน้นการ ปฏิบัติงานกับกลุ่มโรงเรียน โรงเรียนที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนหรือมีคุณภาพการ ศึกษาค่ำ

5. ควรมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถของศึกษานิเทศก์อยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับ ความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการ ปฏิบัติงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. ควรมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงครู ผู้บริหาร ตลอดจนครูวิชาการกลุ่มให้เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์เองจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรเหล่านั้น ให้ทั่วถึง เพื่อความเข้าใจอันดีในหน้าที่และการปฏิบัติงาน

✓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มวิชาอื่น ๆ เช่น กลุ่มทักษะ กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2. ควรมีการวิจัยทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการนิเทศการศึกษา เช่น สักขานิเทศก์ หัวหน้าการประถมศึกษา ประธานกลุ่มโรงเรียน ฯลฯ

3. ควรมีการวิจัยในเรื่องการจัดนิเทศภายในโรงเรียน และอุปสรรค

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ วรรณภูมิ ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2526, 129 หน้า อุดรธานี
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 1
 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2520
- _____ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว 2525
- _____ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงพิมพ์คุรุสภา
 ลาดพร้าว 2526
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา คู่มือการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 โรงพิมพ์จรัญการพิมพ์ 2523
- คณะอาจารย์ผู้สอนวิจัย 521 เอกสารประกอบการสอนวิชาวิจัย 521 วิจัยพฤติกรรมศาสตร์
และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528,
 276 หน้า
- ชัยพงษ์ สุวรรณรักษ์ ความต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียน
ประถมศึกษาจากพื้นที่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์
ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 84 หน้า
 อุดรธานี
- ชาญชัย อาจันสมาจาร การนิเทศการศึกษา โรงพิมพ์จรัญการพิมพ์ 2525, 100 หน้า
- ชูศรี วงศ์รัตนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์เจริญผล 2527, 370 หน้า
- ศิรินทร์ พรหมมา "หนทางอันอาจนำไปสู่ความล้มเหลวของหลักสูตรใหม่" ประชาศึกษา
 (พฤษภาคม 2522) : 8 - 11

ธีรเทพ หองสฤติย์ ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 204 หน้า อัดสำเนา

ประคอง กรรณสูตร สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ โรงพิมพ์ศูนย์หนังสือ

คร. เกร็งง่า 2528, 340 หน้า

พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน โรงพิมพ์วัฒนาพานิช 2513, 272 หน้า

เพราพรรณ โกมลมาลย์ "ปัญหาในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต"

สารพัฒนาหลักสูตร 38 - 40 กันยายน 2526

พิทักษ์ มังกรไชยา ปัญหาการนิเทศโปรแกรมทางพลศึกษาในโรงเรียน วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, อัดสำเนา

พรทิพย์ ไวยโกคา บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของ

ครูประจำการและผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 80 หน้า อัดสำเนา

ปิญญู สาร หลักการบริหารการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า

"ภาวะผู้นำกับศึกษานิเทศก์" ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี 2521

โรงพิมพ์คุรุสภา 2521

การบริหารการศึกษา ศ.ส การพิมพ์ 2523, 504 หน้า

มหาวิทยาลัยศิลปากร ประมวลบทความทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารการศึกษา

พระปฐมการพิมพ์ 2523, 340 หน้า

รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์ รัชดา สุตรา และลินจง อินทร์พรรย์ "กิจกรรมการสอนกลุ่ม

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" ใน หลักและแนวปฏิบัติ ในโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช 2526

ล้วน สายยง และอังคณา สายยง สถิติวิทยาทางการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

2522, 286 หน้า

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาระดับต้น

โรงพิมพ์ขนิษฐการพิมพ์ 2521, 178 หน้า

วารี ธีระจิตร "วิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เล่มที่ 1 โรงพิมพ์ยูไนเตคโปรคชั่น

2526

สวัสดิ์ นิเทศวรวิทย์ "ความพิการของหน่วยศึกษานิเทศก์" วิทยาสาร 24 : 56 - 57
กุมภาพันธ์ 2516

สมาน แสงมลิ "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์" วารสารกรมสามัญ
4 : 12 พฤษภาคม 2524

สาย ภาณุรัตน์ "การนิเทศการศึกษาคืออะไร" ใน คู่มือการนิเทศการศึกษา
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 2511

สมศักดิ์ ทาเกรี บทบาทของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของครู
และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ปรินิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 110 หน้า อักส่าเนา

สุพิตรา สุภาพ สังคมวิทยา สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช 2522, 175 หน้า

สุนน อมรวิวัฒน์ "หลักสูตรประถมศึกษา ความหวังที่จะไม่สูญสลาย" วารสารสภาการศึกษา
แห่งชาติ 12 : 8 - 16 สิงหาคม - กันยายน 2521

_____ "ความสำคัญและขอบข่ายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" ใน เอกสาร
การสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
เล่มที่ 1 โรงพิมพ์ยูไนเตคโปรคชั่น 2526

โสภณ รอดทอง ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำ
จังหวัด ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521,
133 หน้า อักส่าเนา

สันตัก อินทริกานนท์ ปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2526 อักส่าเนา

สมจินตนา วงศ์แสง การศึกษาปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครูในเขตการศึกษา 12 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524 อัดสำเนา

สมบัติ มหาศ สังคมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ประสานการพิมพ์ 2523

สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. การประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

2525

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ระเบียบและแนวปฏิบัติตามระเบียบ

กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ พ.ศ. 2524 โรงพิมพ์คุรุสภา 2524, 116 หน้า อัดสำเนา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6

ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2527 หน่วยงานนิเทศก์ 2527 อัดสำเนา

แผนปฏิบัติงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2529 หน่วยงานนิเทศก์ 2528,

100 หน้า อัดสำเนา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปข้อมูล และปัญหาจังหวัดร้อยเอ็ด 2526

153 หน้า อัดสำเนา

อมร สุขสบาย "ปัญหาการสอนบูรณาการและแนวปฏิบัติ" วิทยาสาร 49 - 54 ตุลาคม

2521

อบรม สนิทบาล และสมศักดิ์ กริมาโนชน์ การศึกษา 471 (การนิเทศการศึกษา)

โรงพิมพ์พีรพัทธ์ 2521, 254 หน้า

อุษา ชำระยูร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2524 อัดสำเนา

อำนาจ เจริญศิลป์ วิธีสอนวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี 2524, 135 หน้า อัดสำเนา

- Best, John W Research in Education. Prentice Hall of India
(Privates) Limited, 1910 275 p
- Burton, William H and Leo J. Brueckner. Supervision A Social
Process 3rd.ed , New York, Appleton - Century Company, 1955.
715 p
- Bartky, John A Supervision as Human Relation. Boston , D C. Health
and Company, 1953
- Couglass & Others. Democratic Supervision in Secondary Schools
Boston , Houghton Mifftin, 1961.
- Carlton, Cecil G "Role of Instructional Supervisore and
Perceived by Teachers and Principals in Selected Floria Elementary
School" Dissertation Abstracts International. A Humanities and
Social Sciences 31(9) 4406 - A, March 1971
- Carman, D Breatice Roles and Responsibilities in General Supervision
of Instruction Dissertation Abstracts in a Humanities and
Social Sciences 30 4406 - A, March 1971.
- Cronbach, Lee J Essentials of Psychological Testing. 3rd.ed.,
Harper & Row, New York, 1970 752 p.
- Edwards, Allen L. Statistical Methods for the Behavioral Sciences
New York, Rine hart, 1954 542 p
- Gwynn, John Minir Theory and Practice of Supervisor. New York,
1961. 473 p
- Good, Carter V Dictionary of Education. 3rd ed , New York,
McGraw - Hill, 1957. 681 p.
- Dictionary of Education New York, McGraw - Hill, 1973
122 p
- Harris, Ben M Supervision Behavior in Education Englewood Cliffs,
N J. Prentice - Hill, 1963. 432 p
- Lucia, William H and John D. McNiel Supervision A Synthesis
Throught and Action New York, McGraw - Hill Book Company, 1962.
246 p
- UNESCO. "Co-operation in Curriculum Explorations," Report of a
Workshop (Pakistan, 1 - 10 November 1975) (Bangkok UNESCO,
1976)

UNESCO. "Stratigies and Procedures in Developing and Implementing Curriculum," Report of Workshop. (Seoul, 1 - 30 August 1977) (Bangkok UNESCO 1978)

Wiles, Kimball Supervision for Better School 3rd ed ,
Englewood Clifts, Prentics - Hall Inc., 1957 348 p

Winer , B J. Statistical Principles in Experimental Design
McGraw - Hill Co., New York, 1962. 672 p.

ภาคผนวก

เรียน ท่านอาจารย์ที่นับถือ

ข้าพเจ้า นางนารี กุหาเรืองรอง นิสิตปริญญาโท สาขาสุขศึกษา มีความสนใจศึกษาเรื่อง บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อ เป็นข้อเสนอแนะสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการทางวิชาการอันจะเป็นแนวทางปรับปรุงทางการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกข้อ และตรงกับข้อเท็จจริงที่ท่านประสบอยู่ ข้อมูลเหล่านี้จะรักษาไว้เป็นความลับ และไม่มีผลกระทบต่อนหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด

หวังว่าคงได้รับความกรุณาด้วยดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นางนารี กุหาเรืองรอง

นิสิตปริญญาโท สาขาสุขศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร

แบบสอบถามข้อคิดเห็นเพื่อการวิจัย เรื่อง

"บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตใน
ทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี"

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตามที่ปฏิบัติจริง หรือปรากฏให้เห็น ในปัจจุบัน ในทักษะของผู้บริหาร ครูวิชาการกลุ่ม และครูผู้สอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 บทบาทของศึกษานิเทศก์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าในแต่ละข้อของแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย ไม่มีการปฏิบัติ โดยแบ่งงานของศึกษานิเทศก์ ออกเป็น 7 ด้าน จำนวน 94 ข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับตัวท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย
☐ หญิง
2. วุฒิทางการศึกษา (ชั้นสูงสุด) ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรีลงมา
☐ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร
☐ ครูวิชาการกลุ่ม (ชุดเดิม)
☐ ครูผู้สอนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป
5. ประสบการณ์ในการเป็นครูวิชาการกลุ่ม (ชุดเดิม) ☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป
6. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารในโรงเรียน ☐ 1 - 5 ปี
☐ 6 - 10 ปี
☐ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

คำชี้แจง แบบสำรวจตอนนี้ ขอให้โปรดพิจารณาเพื่อประเมินระดับข้อคิดเห็นของท่านที่มีต่อบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยแบ่งระดับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของศึกษานิเทศก์ในการพัฒนาการเรียนการสอน เป็น 5 ระดับ คือ

- มากที่สุด หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด (มากกว่า 5 ครั้ง)
- มาก หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก (4 - 5 ครั้ง)
- ปานกลาง หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง (2 - 3 ครั้ง)
- น้อย หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นมีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย (น้อยกว่า 2 ครั้ง)
- ไม่มีการปฏิบัติ หมายถึง บทบาทของศึกษานิเทศก์นั้นไม่มีการปฏิบัติหรือไม่ปรากฏให้เห็น

ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความแต่ละข้อตามระดับการประเมินของท่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
1.	แนะนำและสาธิตวิธีสอนแบบใหม่ ..		✓.....			
2.	แนะนำครูในการทำกำหนดการสอน ..				✓.....	

จากตัวอย่างข้อ 1 ท่านขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องมาก หมายความว่า ท่านเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงาน การแนะนำและสาธิตวิธีสอนแบบใหม่มาก

จากตัวอย่างข้อ 2 ท่านขีดเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องน้อย หมายความว่า ท่านเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานด้านการแนะนำครูในการกำหนดการสอนน้อย

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
	<u>ด้านการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริม</u>					
	<u>ประสบการณ์ชีวิต</u>					
1.	สำรวจปัญหาและความต้องการด้านการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียน					
2.	วางแผนร่วมกับครูในการกำหนดโครงการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตอย่างแน่นอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว					
3.	ได้ร่วมมือกับครูนำวิธีสอนและเทคนิคทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้ในโรงเรียน					
4.	ได้ร่วมมือกับครูในการแก้ไขปัญหาและหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้ดีขึ้น					
5.	จัดประชุมสัมมนาและฝึกอบรมครูเกี่ยวกับวิธีสอนใหม่ ๆ ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
6.	เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ ทางด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตแก่ครู					
7.	เป็นวิทยากรในการอบรมครูเกี่ยวกับการ พัฒนาการเรียนการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตภายใน กลุ่มโรงเรียน อำเภอ และจังหวัด					
8.	ได้หาทางช่วยเหลือครูในชั้นที่มีเด็ก สอบในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตได้ระดับ 1 มาก ๆ					
9.	แนะนำการใช้หลักสูตรคู่มือครู โครงการสอน กำหนดการสอน ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
10.	เข้าเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอน และเป็นที่ปรึกษาของครู					
	<u>ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน</u> <u>กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต</u>					
1.	ให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดชั้นเรียน จัดตารางสอน					
2.	ได้จัดสัมนาการสอนตามที่ครูเสนอ					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
3.	ช่วยประสานงานระหว่างครูกับฝ่ายบริหาร และครูวิชาการกลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
4.	แนะนำครูให้รู้จักการจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนในชั้น เพื่อฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้า ทดลอง ตลอดจนขบวนการกลุ่ม					
5.	เสนอแนะแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
6.	ร่วมมือกับครูในการทดลองวิธีสอน					
7.	ร่วมมือกับครูในการผลิตสื่อการสอน					
8.	จัดอบรมสัมมนาครูในด้านปัญหาการเรียนการสอนกลุ่ม สบช.					
9.	ร่วมกับครูวิชาการกลุ่มดำเนินการให้มีโรงเรียนตัวอย่างภายในกลุ่ม					
10.	ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
11.	แนะนำให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริม ให้แก่เด็กที่เรียนช้า และสอนเสริม ให้กับเด็กที่เรียนเก่ง					
12.	แนะนำครูเกี่ยวกับการสอนตาม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม					
13.	แนะนำครูเกี่ยวกับการบูรณาการ เนื้อหาในหลักสูตร					
14.	ให้ความสนใจและสนับสนุนครูใน การทดลองค้นคว้าการสอนแบบ ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน					
15.	ให้ลาติการใช้เพลงและเกมส์ ต่าง ๆ เพื่อประกอบบทเรียน					
16.	ได้จัดพาคณะครูไปชมโรงเรียน ตัวอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุง การเรียนการสอน					
17.	จัดประชุมกลุ่มครูภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน การสอน					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
	<u>ด้านการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่ม</u>					
	<u>สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต</u>					
1.	แนะนำ และชี้แจงหลักสูตรกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต แก่ครู ผู้สอนให้เกิดความเข้าใจอย่าง ชัดเจน					
2.	ร่วมกับครูจัดทำกำหนดการสอนให้ สอดคล้องกับหลักสูตรและความ ต้องการของท้องถิ่น					
3.	ร่วมมือกับคณะครูจัดทำรายละเอียด ของเนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต					
4.	ช่วยเหลือครูให้รู้จักกำหนดวัตถุประสงค์ ของการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตในแต่ละครั้ง					
5.	ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำ แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					
6.	ได้จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการใช้ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เผยแพร่แก่ครู					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
7.	ช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุง เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตให้ตรงตามหลักสูตร					
8.	ช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุง เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น					
9.	ได้แนะนำชี้แจงให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย และนโยบายทางการศึกษาของหลักสูตร ประถมศึกษา 2521.....					
10.	ได้ร่วมประชุมกับคณะครูเมื่อมีปัญหา ด้านการใช้หลักสูตรในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในระดับโรงเรียน					
11.	ได้ติดตามผลการสอนของครูให้ สอดคล้องกับหลักสูตร กำหนดการสอน และแผนการสอน ในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					
ค.ให้	คำแนะนำการใช้เอกสารเหล่านี้ เพียงไร ในกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					
12.	คู่มือครู					
13.	แผนการสอน					
14.	กำหนดการสอน					
15.	คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
	<u>ด้านการบริการการศึกษา</u>					
1.	เสนอแนะวิธีผลิตสื่อการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่ ครู					
2.	ร่วมกับกลุ่มโรงเรียนทำต้นแบบ สื่อการสอน กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					
3.	ร่วมประสานงานให้มีการแลกเปลี่ยน สื่อระหว่างโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน					
4.	เสนอแนะแหล่งวิชาการ สื่อการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแก่ ครู					
5.	เผยแพร่ผลงานดีเด่นของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน					
6.	แนะนำให้ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต จัดทำบัญชีรายชื่อ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน					
7.	ให้คำแนะนำแก่ทางโรงเรียนถึง แหล่งที่สามารถติดต่อยืมสื่อการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้					
8.	ให้คำแนะนำแก่ทางโรงเรียนถึงแหล่ง ที่สามารถจัดซื้อสื่อการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตได้ใน ราคาไม่แพงเกินไป					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
9.	ให้ความรู้และสาธิตการใช้วัสดุอุปกรณ์ เกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
10.	แนะนำให้ทางโรงเรียนมีการจัด ศูนย์รวมวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวก ในการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
11.	เสนอแนะให้ครูนำอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้ว มาใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ เพิ่ม					
12.	ได้ช่วยประสานงานด้านการวัดผล การเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต					
13.	ได้ช่วยประสานงานในการจัดวิทยากร ตามความต้องการของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน					
14.	แนะนำการจัดห้องสมุดหรือมุมหนังสือ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตใน โรงเรียน					
15.	ผลิตและเผยแพร่เอกสารทางวิชาการ เกี่ยวกับการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตให้แก่ครูอย่าง สม่ำเสมอ					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
16.	เสนอแนะ เอกสารและวารสาร เกี่ยวกับการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่าให้แก่ครู ให้ศึกษาค้นคว้า					
17.	ให้คำแนะนำและร่วมมือในการจัด นิทรรศการ เพื่อเผยแพร่ผลงาน ด้านการเรียนการสอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน					
	<u>ด้านค้นคว้า วิจัยและงานสถิติ</u>					
1.	ส่งเสริมให้ครูทำตารางเปรียบเทียบ หรือกราฟแสดงผลการเรียนรู้ภายใน ห้องเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจ การเรียนรู้ของเด็ก					
2.	ได้ร่วมมือกับครูทดลองใช้อุปกรณ์ การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตแบบใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับ วัยเด็ก					
3.	ได้ร่วมมือกับครูหาทางช่วยเหลือเด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
4.	ได้ร่วมมือกับครูศึกษาปัญหาและ อุปสรรคทางการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
5.	ส่งเสริมให้ครูทำการค้นคว้าและวิจัย เกี่ยวกับปัญหาทางการเรียนการสอน เทคนิค วิธีสอน กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตแบบใหม่ ๆ					
6.	นำผลการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีสอนแบบใหม่ ๆ จากแหล่ง ต่าง ๆ มาทดลองใช้ในการเรียน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตในโรงเรียนที่ทำการนิเทศ					
7.	ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตร่วมกับ หน่วยศึกษานิเทศก์ และนำผลมาใช้ ปรับปรุงการเรียนการสอน					
8.	ได้เผยแพร่ความรู้จากงานวิจัยที่เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแก่ทาง โรงเรียน					
9.	ได้รวบรวมสถิติ ผลการศึกษาของ แต่ละโรงเรียนไว้เพื่อเป็นประโยชน์ ในการจัดการนิเทศ					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
	<u>ด้านการติดตามและประเมินผล</u>					
1.	ร่วมกับครู จัดทำเครื่องมือ วัดผล การเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิตตามจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ป.02					
2.	ร่วมกับครู จัดทำข้อสอบวัดผล ปลายภาค/ปลายปี					
3.	แนะนำครูเกี่ยวกับวิธีตรวจสอบ ความรู้ พื้นฐาน และทักษะเบื้องต้น					
4.	จัดอบรม วิธีวัดผล ประเมินผลให้ แก่ครู					
5.	จัดอบรมครู เพื่อสร้างแบบทดสอบ ที่มีคุณภาพ					
6.	จัดทำข้อสอบ มาตรฐาน ร่วมกับ กลุ่มโรงเรียน					
7.	ให้คำแนะนำ ชี้แจงแก่ครูเรื่อง เทคนิคการเขียนข้อสอบในกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
8.	สำหรับชั้นเรียนที่ใช้การประเมินผล เพื่อตัดสินเลื่อนชั้น ศึกษานิเทศก์ได้ ร่วมมือกับคณะครูวางหลักเกณฑ์ใน การประเมินผลเด็ก					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
9.	ได้จัดให้มีคลังข้อสอบ เพื่อใช้เป็น ข้อสอบมาตรฐาน					
10.	ได้นำข้อสอบมาตรฐานมาปรับปรุง เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน					
11.	เสนอแนะให้ครูเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ และวิธีการตรวจสอบคุณภาพ ชี้นำหนัก วัสดุส่วนสูง เพื่อประเมินผลพัฒนา- การทางร่างกายเด็ก					
12.	ร่วมมือกับคณะกรรมการแก้ไขปัญหาด้าน การประเมินผลนักเรียนในกลุ่ม สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต					
13.	ได้ให้คำแนะนำแก่ครูด้านการวัดผล ตามจุดประสงค์ในสมุทพระจำชั้น					
14.	ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับวิธีการ วิเคราะห์ข้อสอบแบบต่าง ๆ เพื่อ ใช้ประโยชน์ในด้านพัฒนาการเรียน การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบ- การณชีวิต					
15.	แนะนำให้ครูนำผลที่ได้จากการ วัดผลของนักเรียนมาปรับปรุง การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
16.	เก็บรวบรวมข้อทดสอบกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตจากโรงเรียนต่าง ๆ นำมาวิเคราะห์เพื่อแสวงหาข้อดี ข้อเสียสำหรับการนิเทศในโอกาสต่อไป					
	<u>ด้านมนุษยสัมพันธ์</u>					
1.	หาโอกาสพบปะสังสรรค์กับครูนอกเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่					
2.	ใจกว้าง และยอมรับฟังความคิดเห็นของครู					
3.	อุทิศ เวลาให้การปฏิบัติงานนิเทศให้ปรากฏแก่คณะครู					
4.	เมื่อครูมีปัญหาคับงานนิเทศก็ยินดีให้ความช่วยเหลือ					
5.	ได้คำยกย่องชมเชยและให้เกียรติเมื่อครูปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ					
6.	แสดงออกให้เห็นถึงความห่วงใยและเห็นใจ เมื่อครูประสบกับความทุกข์ยาก					
7.	สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีให้กับครูในสถานการณ์ที่เกิดความขัดแย้ง					

ข้อที่	บทบาทของศึกษานิเทศก์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีการปฏิบัติ
8.	วางตัวเป็นกันเองและถือตนเป็นผู้ ร่วมงานกับคณะครู					
9.	รักษาคำพูดที่ให้ไว้กับครูอยู่เสมอ					

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง